

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 132 (5120) 26 iyul 2016-cı il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Qaçqın və məcburi köçkünlərin böyük himayədarı

*Prezident İlham Əliyevin növbəti imzaladığı
sərəncamlar qaçqın və məcburi köçkünlərə
yüksek dövlət qayğısının reallıqlarıdır*

3
Yeni Azərbaycan
Partiyasının rayon və
şəhər təşkilatları
sədrlərinin ümumrespublika
müşaviri keçirilib

3
YAP müxalifətə
xəbərdarlıq etdi

10
Sarkisyan hakimiyyəti
tanınmış rəssamin
qızını həbs etdi

Qaçqın və məcburi köçkünlərin böyük himayədarı

Prezident İlham Əliyevin növbəti imzaladığı sərəncamlar qaçqın və məcburi köçkünlərə yüksək dövlət qayğısının reallıqlarıdır

Azərbaycanın sürətli sosial-iqtisadi inkişafının əsas xarakterik xüsusiyyətlərindən biri de həyata keçirilən siyasətin müsbət nəticələrinin hər bir vətəndaşın həyatında öz əksini tapması, insanların rifah halının günü-gündən yaxşılaşmasıdır. Əhalinin maddi gəlirlərinin davamlı şəkildə çoxalması, əməkhaqqı və pensiyaların, eləcə də büdcədən maliyyələşən insanlarla ödənilən vəsaitlərin Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına əsasən, vaxtaşırı artırılması və bu qəbildən olan digər tədbirlər ölkədə sosial sferada vəziyyətin daha da yaxşılaşmasını xarakterizə edən mühüm parametrlərdəndir.

Qaçqın və məcburi köçkünlərin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması her zaman Azerbaycan dövlətinin diqqət mərkəzində olmuşdur. Əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan neft strategiyası öz bəhrəsini verməye başlayan andan, iqtisadi imkanlar yarandıqca dövlət tərəfindən, digər sahələrdə olduğu kimi, qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial müdafiəsi ilə də bağlı geniş tədbirlər həyata keçirilir.

Dövlət başçısını "Azerbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi zamanı əllil olmuş və Azerbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan, hərbi əməliyyatla əlaqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən olmuş elan edilən vətəndaşların uşaqlarının təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında" Azerbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 18 mart tarixli 347 nömrəli Sərəncamda deyilir: Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rehbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi zamanı əllil olmuş və Azerbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan, hərbi əməliyyatla əlaqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən olmuş elan edilən vətəndaşların uşaqlarının təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 18 mart tarixli 347 nömrəli Sərəncamını "Təhsil haqqında" Azerbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədilə qərara alıram: "Azerbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi zamanı əllil olmuş və Azerbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan, hərbi əməliyyatla əlaqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən olmuş elan edilən vətəndaşların uşaqlarının təhsil xərclərinin ödənilməsi haqqında" Azerbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 18 mart tarixli 347 nömrəli Sərəncamının (Azerbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 3, maddə 292) 1-ci hissəsində "səviyyələrində" sözündən sonra, "Azerbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində" sözleri əlavə edilsin.

Faktlar, rəqəmlər, reallıqlar

Ümumiyyətlə, son 20 ildə qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həllinə 4,3 milyard manat vəsait sərf olunub ki, ondan 2 milyard manat dövlət büdcəsinin, 1,5 milyard manat Dövlət Neft Fondu, 0,8 milyard manat isə ölkəmizdə fəaliyyət göstəren beynəlxalq təşkilatların vəsaitidir. 2012-ci ildə bu məqsədə ayrılmış 603 milyon manat vəsaitdən 273 milyon manat büdcə, 300 milyon manatı Dövlət Neft Fondu və 30 milyon manatı isə beynəlxalq təşkilatların vəsaitidir. Bu göstərici 2003-cü ilə müqayisədə 5,5 dəfə çoxdur.

Ötən 10 ildə bir milyon 200 mindən artıq yeni iş yerinin açılması işsizlik və məşğulluq probleminin həllinə öz müsbət təsirini göstərir. Son on ildə orta maaş 5,6 dəfə, orta pensiya 9,2 dəfə artıb. Bu müddətde respublikada 2700 məktəb, 500-e yaxın xəstəxana, 35 olimpiya mərkəzinin tikilib istifadəyə verilmesi də iqtisadi uğurlarımıza əsaslanır. Avtomobil yolları şəbəkəsinin və

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Beyləqan rayonunun Birinci Şahsevən-Əhmədli-Dünyamalılar avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı elave tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, iyirmi beş min nəfər əhalinin yaşadığı 8 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Birinci Şahsevən-Əhmədli-Dünyamalılar avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsində "Avtomobil Yolları" Məqsədli Bütçə Fondunda nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 4,6 milyon (dörd milyon altı yüz min) manat ayrılın.

Maliyyə Nazirliyi və "Azərvaytol" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə bu Sərəncamda nəzərdə tutulan məbləğdə maliyyələşməni və tikinti işlərini müəyyən olunmuş qayda-da təmin etmək tapşırılıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Maldiv Respublikasının Prezidenti Abdulla Yamin Abdul Qəyyuma təbrik məktubu ünvanlayıb. Təbrikdə deyilir: "Maldiv Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik günü münasibətə Sizə və xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklerimi yetirirəm. Belə bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Maldiv xalqına sülh və tərəqqi arzulayıram".

Dövlətimizin başçısı, həmçinin Liberiya Respublikasının Prezidenti xanım Ellen Conson-Serliyi tebrik edib. Məktubda qeyd olunur: "Ölkenizin milli bayramı - Müstəqillik günü münasibətə Sizi və xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkden təbrik edirəm. Bu xoş gündə Size möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost xalqınıza sülh və tərəqqi diləyirəm".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Milix Yevdayevin "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda bildirilir ki, Azərbaycan Respublikasının ictimai həyatında səməralı fəaliyyətənə görə Milix İlhananoviç Yevdayev "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

yol infrastrukturunun bərpa edilməsi, yeniləşdirilməsi və inkişaf etdirilməsilə bağlı son illerdə genişmiqyaslı işlər görülmüşdür. Son 10 ildə dövlətin ali məktəblərində ödənişli əsaslarla təhsil alan 8 min 700 məcburi köçkünlərin tələbənin təhsil xərcləri dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına ödənilmişdir.

Bəli, bu gün dövlətimiz və Cənab Prezidentimizin qaçqın və məcburi köçkünlər üçün gördüyü işlər və apardığı siyaset ürəkaçandır. Qaçqın və məcburi köçkünlər, inanırlar ki, Prezidentimizin apardığı genişmiqyaslı danışıqları və güclü siyaseti neticəsində tez bir zamanda torpaqlarımız işğaldan azad ediləcək və onlar öz ata-baba yurdularına - Qarabağa döñecəklər. Çünkü dövlətin, onun Rəhbərinin bu istiqamətdə atdığı addımları, həyata keçirilən məqsəd-yönlü siyasetin uğurlu nəticələrini aydın göyrürələr.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon və şəhər təşkilatları sədrlərinin ümumrespublika müşavirəsi keçirilib

Iyulun 25-də Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon və şəhər təşkilatları sədrlərinin ümumrespublika müşavirəsi keçirilib.

Müşavirədə Yeni Azərbaycan Partiyasının yarımillik fəaliyyətinin nəticələri müzakirə edilib, habelə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin təşbbüsü ilə "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Referendum Akti" ilə əlaqədar partianın qarşısında duran vəzifələr nəzerdən keçirilib. Vurğulanıb ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına təklif edilən dəyişikliklər ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının konstitusion təminatının daha da gücləndirilməsinə, demokratik təsisatların fəaliyyətinin və bütövlükə idarəetmə sisteminin tekniləşdirməsi məqsədlərinə xidmet göstərir. Konstitusiyaya təklif olunan dəyişikliklərin Azərbaycan Respublikasının bəyan etdiyi

demokratianın inkişafı konsepsiyanının uyğun olduğu qeyd olunmuş, eyni zamanda Referendumun keçirilməsi ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının qarşısında duran təşkilati ve təb-

liyat xarakterli vəzifələr müəyyənləşdirilmişdir. Hemin vəzifələrin yerinə yetirilmesi ilə bağlı partianın rayon və şəhər təşkilatlarına müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.

Konstitusiya Məhkəməsi "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Referendum Aktı layihəsinə rəy verib

Iyulun 25-də Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun icası keçirilib. AZƏRTAC xəber verir ki, iclasda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 153-cü maddəsinin təlibinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin rəyinin alınması üçün iyulun 18-də təqdim olunmuş "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Referendum Aktının layihəsi ilə bağlı məsələyə baxılıb.

Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Ferhad Abdullayev iclası açaraq işə baxan Plenumun tərkibini elan edib və müzakirəyə çıxarılan məsələ barədə məlumat verib. Sonra F. Abdullayev məruzəçi hakimlərə söz verib. Konstitusiya Məhkəməsinin hakimi Kamran Şəfiyev məruzə ilə çıxış edərək Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Konstitusiyaya təklif etdiyi dəyişikliklər barədə ətraflı məlumat verib.

Diger məruzəçi - Konstitusiya Məhkəməsinin hakimi Rəfael Qavaladze isə çıxışında Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik və hüquq eks-

pertizası məsələləri şöbəsinin müdürü Şahin Əliyev geniş çıxış edərək Konstitusiyaya sonuncu dəyişiklikdən ötən yeddi il ərzində ölkəmizin sürətli inkişafı nəticəsində əldə edilmiş nailiyyətlərin Konstitusiyani təkmilləşdirmək zərurətini yenidən meydana gətirdiyini vurğulayıb. Ş. Əliyev bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən Konstitusiyaya təklif edilən dəyişikliklərin hüquqi əsaslarından danışır. Bildirib ki, bu dəyişikliklər dünya təcrübəsində də əksini təpib.

Çıxışlardan sonra Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun üzvləri gündəlikdəki məsələ ilə əlaqədar qərar qəbul etmək üçün müşavirə otağına

kəsi Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklər edilməsi qaydaları haqqında məlumat verib.

Qeyd edilib ki, Konstitusiyanın müvafiq bəndlərinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Ali Qanununa dəyişiklik yalnız referendum yolu ilə edilə bilər. Konstitusiyanın 153-cü maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti təklif verdikdə Konstitusiya Məhkəməsinin rəyi alınır. Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının qanunvericilik və hüquq eks-

keçiblər. Müşavirədən sonra Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Ferhad Abdullayev "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumunun Qərarını oxuyub. Qərara əsasən, Konstitusiya Məhkəməsi "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Referendum Aktının layihəsinə rəy verib. Bununla da Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun iclası başlıb edilib.

YAP müxalifətə xəbərdarlıq etdi

"Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklərlə bağlı referandumun keçirilməsinin əleyhinə iş aparmaq üçün həmin qüvvələr əvvəlcə təşviqat qrupu yaratmalıdır".

Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, millet vəkili Siyavuş Novruzov AXCP və Milli Şuranın Referendum əleyhinə etiraz aksiyaları keçirəcəyi haqda xəbərlərə münasibet bildirərək deyib. YAP funksioneri vurğulayıb ki, referendum əleyhinə mitinqlər keçirmək isteyənlər bunu reallaşdırmaq üçün sosial bazaya, elektorata malik deyiller: "Teklif edilən əlavə və dəyişikliklərin hansının əleyhinərlərə, ortaya hüquqi fakt qoya bilmirlər. Yəni, onların hüquqi cəhətdən heç bir açıqlaması yoxdur. Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklərin böyük ekseriyəti insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına xidmət edir. Digərləri isə yaş məhdudiyyətlərinin aradan qaldırılması və yeni dövlət idarəciliq institutunun yaradılmasıdır. Bunun nəyinə etiraz edirlər? Dedi-qodu, şayie ilə nə demək, etmək isteyirlər? Referenduma çıxarılan məsələlərin hər biri xalqın mənafeyinə xidmət edir.

Ona görə də təşkil edəcəkləri mitinqlərə qohum-eqrəbalardan başqa heç kim gəlməyəcək. Yəni, öz etraflarından başqa kimi toplaya bilərlər? Heç kimi". S. Novruzov qeyd edib ki, müxalifət icazəsiz mitinqlərə el atsa, qanunvericiliyə uyğun olaraq onlara cavab veriləcək: "Qanunla müəyyənləşdirilir ki, sərbəst toplaşmaq azadlığını həyata keçirmək üçün müraciət edilir və mitinq keçirmək üçün müvafiq yer ayrılır, təhlükəsizlik təmin edilir. Yalnız bu halda onlar mitinqlər keçirə bilərlər".

"Bakı hər zaman irimiqyaslı yarışlar keçirməyə hazırlıdır"

Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə Dünya Kubokunda lətlə hərəkətlərdə bürünc medal qazanan Marina Durunda bizi çox sevindirdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının vitse-prezidenti Altay Həsənov deyib.

Bildirib ki, Azərbaycan Gimnastika Federasiyası artıq uzun illerdir müxtəlif iri tədbirlər keçirir və həmisi də uğurla təşkil edir. Düşünürəm ki, daha iri yarışları keçirmek iqtidarındayıq və öhdəsindən layiqincə gələ bilərik. Bakı hər zaman yarışlar keçirməyə və qonaqları qəbul etməye hazırlıdır. Əsas odur ki, bize insanlar idman xətti ilə, o cümlədən gimnastika yarışlarında iştirak etmək üçün gəlirlər. Görürəm ki, insanlar buradən dost kimi ayrırlırlar. Bu, ölkəmizin çox böyük nailiyyətidir. İnsanlar yaxşı təssüratlarla, bura qayıtmamaq ümidi ilə gəlir və gedirlər. Altay Həsənov vurğulayıb ki, Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə Dünya Kuboku "Rio-2016" Yay Olimpiya Oyunlarından əvvəl son yarışlardır. Bu mərhələnin üstünlüyü ondadır ki, idmançılar öz güclərini sınayırlar. Azərbaycanın idman ölkələri arasında ilk sıralarda olduğunu bildirən Altay Həsənov deyib: "Bunu ölkəmizdə keçirilən idman tədbirləri də göstərir. İnanıram ki, gün gələcək, biz futbol üzrə dünya çempionatını, Olimpiya Oyunlarını keçirəcəyik, çünkü Azərbaycan artıq buna hazırlı və layiqdir".

M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialında möhtəşəm buraxılış gecəsi keçirilib

Professor Nərgiz Paşayeva: Mən tələbələrimlə fəxr edirəm

Yolunuz açıq olsun, məzunlar! Qoy universitetdə qazandığınız biliklər, uğurlu karyeranın qurulması üçün möhkəm təməl olsun, cəmiyyətin inkişafına, həyatda ən ali məqsədə nail olmağa yönəlsin. Başlıcası isə tale sizi haraya aparıb çıxaracaqsə, hər biriniz deyəcəksiniz: "Mən M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının məzunuym və bundan qürur duyuram!".

Bəli, iller hiss olunmadan ve sürətlə keçir. Lakin elə günler var ki, ömrü boyu insanın xoş xatirelərində və qəlbində qalır, ürəyində yaşayır, həyatı boyu yaddan çıxmır! Nehayət, belə bir gün gəlib çatdı! Döñə-döñə qayıtmak, bu hissələri yenidən yaşamaq, əsl xoşbəxtliyin unudulmaz anlarını qaytarmaq istədiyin bir gün.

M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialında ənənəvi buraxılış gecəsi mehz belə bir gün oldu. Əvvəlki illerde olduğu kimi, bu deyə də buraxılış gecəsi məzunların, valideynlərin, müəllimlərin və bu gözəl bayramın bütün qonaqlarının həyatında mühüm hadisəyə çevrildi.

Bakı filialı kampusunun həyətində canlanma hökm süründür. Burada qonaq çadırları quraşdırılmış, dünənki tələbələr və onların doğmaları mərasimin başlanmasına səbirsizlikle gözləyir, müəllimlər xeyir-dua verir, fəxri qonaqlar öz yerlərini tuturdular. Hiss olunurdu ki, buraya toplaşan məzunlar baş verənlər dərin həyəcan və həssaslıqla yanaşırıllar. Onların çoxu üçün universitetdə təhsil almaq təkcə peşəkar formalaşmanın başlangıcı deyil, həm də öz daxili potensialını və yaradıcı qabiliyyətlərini üzə çıxarmaq imkanı olub.

Bu gündə həm sevinc, həm də kədər var. Ona görə kədər var ki, tələbəlik illəri yeni dost və tanışlar qazanılan, her bir məzunun həyatında vacib mərhələ olan şən, fəal və yadda qalan dövrdür. İndi isə bütün bunlar arxada qalıb... Yəqin elə buna görə də bezi tələbələrin gözləri yaşırmışdı...

Ona görə sevinc var ki, yeni nəsil məzunlar müstəqil həyata başlayırlar. Tələbələrin çoxu üçün ali məktəb üreklerdə həmişəlik nurlu və doğma ocaq kimi qalacaq, çünkü onların gencliyi məhz burada keçib, özlərini şəxsiyyət kimi dərk edərək formalasılıb, həyatda gələcək uğurların təməli qoyulub. Müəllimlər və tələbələr ayırlılsalar da, ümumi xatirələri, ümumi nailiyyətləri yaddan çıxarmış, başlıcası isə almamaterin divarları arasında reallaşmış peşəkar və şəxsi uğurların məsuliyyətini dərk edirlər.

Məzunlar yasəmən rəngli

mənziliyada və kvadrat formalı paşaqlarda necə də gözəl və vüqarlı görünürdülər! Onlar diplomu alandan sonra hiss və emosiyalarını gizlətmeyərək, əsl ana qayğısı və diqqətine görə universitetin rektoru Nərgiz xanım Paşayevaya, çətin və şəreffli əməyə görə müəllimlərinə, səbir və dəstəyə görə valideynlərinə ürəkdən galən xoş və səmimi sevgilərini, hörmət və təşəkkürlərini ifadə edirdilər. Bunu görmək və eşitmək lazımdı!

Təntənəli gecəni tanınmış tələapçi Fuad Axundov və M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının magistr məzunu Arzu Məmmədova apardı. Onlar əvvəlcə M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının professor-müəllim heyətini, məzunları və onların valideynlərini, fəxri qonaqları, MDU-nun Moskvadan tədbir üçün məxsusi gelmiş akademik heyətini, o cümlədən MDU-nun Kimya fakültəsinin dekanı, fiziki kimya kafedrasının müdürü, Rusiya Elmlər Akademiyasının akademiki Valeri Lunini, MDU-nun iqtisadiyyat fakültəsinin dekanı, professor, tətbiqi institutional iqtisadiyyat kafedrasının müdürü, Rusiya Federasiyası Prezidenti yanında iqtisadi Şuranın üzvü, iqtisad elmləri doktoru, professor Aleksandr Auzanı, filologiya elmləri doktoru, professor, tərcümə məktəbinin direktoru Nikolay Qarbovskini, psixologiya elmləri doktoru, MDU-nun sosial psixologiya kafedrasının professoru, Rusiya Təhsil Akademiyasının akademiki

Aleksandr Dontsov salamladılar.

Buraxılış gecəsi mərasimində Azərbaycan Milli Aviasiya Akademiyasının rektoru, akademik Arif Paşayev, AMEA-nın prezidenti Akif Əlizadə, Dövlət İmtahan Mərkəzi Direktorlar Şurasının sədri Meleykə Abbaszadə, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Nizami Cəfərov, ali məktəb rektörleri, Milli Məclisin deputatları, görkəmli ictimai xadimlər, elm adamları, diplomatik missiyanın nümayəndəleri iştirak edirdilər.

Diqqətə çatdırılıb ki, M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialı fəaliyyət göstərdiyi səkkiz il ərzində müstəqil Azərbaycanın təhsil sisteminde layiqli yer tutub. Bu gün bu ali məktəb ölkəmizdə yegane təhsil ocağıdır ki, diplomu bütün dünyada tanınır. Bununla yanaşı, Bakı filialı ötən il yaranmasının 260 illiyini qeyd edən, ən qocaman və tanınmış universitetlərdən biri olan M.V.Lomonosov adına MDU-nun çoxəsrlı ənənələrini davam etdirir. Görkəmli alimlərin bütöv bir pleyadası, o cümlədən 11 Nobel mükafatı laureati, məsələn, kimyaçı Nikolay Semyonov, fiziklər İqor Tamm və əslən Bakıdan olan Lev Landau, Pyotr Kapitsa, şair və yazıçı Boris Pasternak, habelə Abel mükafatı (riyaziyyatçılar üçün Nobel mükafatının analoqu) laureati Yakov Si-nay və XX əsrin ən böyük riyaziyyatçılarından biri Andrey Kolmogorov Moskva Dövlət Universitetinin yetirmələridir.

Filialın filologiya fakültəsi məzunlarının məzunu Arzu

Məmmədova deyib: "Bütün məzunlar adından o insana minnət-darlıq etmək istəyirəm. Çünkü on-suz bu elm və təhsil bayramı baş tuta bilmezdi. Bu insan M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Nergiz Paşayevdir. Əzizimiz Nərgiz xanım, biz hər zaman Sizin diqqət və qayğıınızı hiss etmişik. Bu gün də Sizin bizə görə həyəcan keçirmeyinizi hiss edirik. Biz var qüvvəmizlə çalışacaq ki, Siz öz məzunlarınızla həmişə qürur duyasiniz".

Rektor Nərgiz Paşayeva buraxılış və diplomların təqdim edilmesi mərasimində qonaqları, müəllimləri, tələbələri və onların valideynlərini salamlayaraq deyib: "Hörməti qonaqlar, əziz həmkarlar, tələbələr, valideynlər! Sanki M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialını bu yaxınlarda açmışıq. Lakin artıq deyildiyi kimi, bu il beşinci bakanavr, üçüncü magistr buraxılışıdır. Hər dəfə belə bir gündə məzunlarımıza diplomları təqdim edərək özümüz fəxri və həyəcan doğuran missiyamı yeri-ne yetirirəm. Bu gün tələbe və məzunlarımızın ümumi sayı müxtəlif fakültələri əhatə etməklə 503 nəfərdir. Bir rektor kimi sizə deyirəm ki, bütün bu dövr ərzində bir diplom belə sırf formal olaraq onu almaq hüquq olmayana, müvafiq biliyi olmayana, hazırlıqsız və la-yiq olmayana verilməyib. Bu da təbiidir, çünki himayə, xahiş, tənisiqliq, xüsusi yanaşma ilə, ümumi qayda və qanunlardan kənar bi-zim universitetə daxil olmaq və

burada təhsil almaq mümkün deyil. Bəli, həyatın özünü bizi bir-birinə bağlılığı dostlarımız, tanışlarımız, qohumlarımız, uşaqlarımız, qardaşlarımız, bacılarımız, qonşularımız var. Lakin universitetin astanasından içəri qedəm qoyan kimi bizim üçün əsas insanlar tələbələrimiz və başlıca məqsəd onları keyfiyyətli təhsillə təmin etmək olur. Özü də bu, rektorun sadəcə tribunadan səsləndirdiyi gelişigözəl sözler deyil. Bu həqiqət və zəruretdir ki, onsuz ali təhsilde həqiqi nəticələr, əsl peşəkarların, mütəxəssislərin hazırlığı üçün sağlam mənəvi mühit və lazımı təhsil şəraiti olmur. Müdrik-lər deyirlər: "Həqiqət olmayıنى həqiqət kimi qəleme verməye çalışma və doğru olunu yalan adlandırmama". Biz həmişə müdrik məsəhətlərə əməl etmeye çalışırıq.

Məzun-2016 xüsusi, təntənəli və hətta, demək olar, tarixi mənə daşıyır. Bu anın, bu günün qəhrəmanları isə bizim ilk iqtisadçı məzunlarımızdır. Sərr deyil ki, son vaxtlar gənclərin çoxu iqtisadçı olmaq istəyir, necə ki, vaxtılıq cəxələri kosmonavt, fizik, səyahətçi olmağı arzulayırlar. Bu o demək deyil ki, iqtisadçılar romantikan, ilhamdan, təxəyyüldən, fantastizadan məhrumdur, guya onları sırf hesablama və rəqəmlər maraqlandırır. Müasir iqtisadçı, sadəcə, romantik, xəyalpərest, fantaziyaçı olmağa borcludur, axı o, bəzən gələcəyi proqnozlaşdırmalıdır.

M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialında möhtəşəm buraxılış gecəsi keçirilib

Professor Nərgiz Paşayeva: Mən tələbələrimlə fəxr edirəm

Əvvəli Səh. 4

Mən istərdim ki, bizim iqtisadişçi məzunlarımız müasir dünənda, müasir dünya düzənində iqtisadiyyat elminin, onun nəzəri əsaslarının necə vacib olmasına başa düşsünler. Siz öz biliyinizi, iqtisadi savadınızı, pesəkarlığınızi tətbiq edəndə, analitik məsləhətlər, hesablamalar verəndə, unutmayın ki, iqtisadiyyat elminin mühüm və hətta əsas tərkib hissəsi sosial iqtisadiyyatdır. Milliyonlarla insan iqtisadi yüksəlişdən bəhərelənəndə bu, ictimai rıfah, davamlı firavanlıq və sabitlik getirir. O zaman neft, qaz, kömür, qızıl və s. kimi milli sərvətləri asanlıqla milli nailiyyətə, milli tərəqqiye çevirmek olur. Mən isteyirəm yadda saxlayınız ki, sizin praqmatizmle izləməli olduğunuz qlobal iqtisadi prosesin arxasında hər zaman böyük, intəhasız harmoniya durur. Bu, mənəvi dəyərlər, qəlb, mənəvi prinsiplərdir ki, onlarsız heç bir hesablama, heç bir formul gözlenilən müsbət nəticəni verə bilməz.

Kapital, şübhəsiz ki, istenilən tərəqqinin tərkib hissəsidir. Lakin ondan da vacib olan fakt və şərt kapitalın ədaletli bölgüsüdür. Kapital, ədalet, ağıl və intellektin birliyi, fikrimcə, elə iqtisadi xoşbəxtliyin formuludur. Heç vaxt yaddan çıxarmayı, kapital o zaman xüsusi hörmətə layiq olur ki, o, ən yaxşılarına çatır, ən yaxşılarının yaxşısını dəstekleyir, yaxşılığa doğru dəyişikliklərin baş vermesi üçün stimul olur. Əks halda, hər şey günlərin birində sabun köpüyü kimi puç olacaq və sonda məyusluq, sıfır nəticə, hədər getmiş vaxt qalacaq.

Istərdim ki, bütün məzunlarımız başqasının uğurlarını sezməyi və görməyi bacarsınlar. Qoy o uğurlar sənin olmasın, lakin əgər insan özgəsinin ləyaqətini və özge əməyini görməyi öyrənməyib, deməli, o, özü hələ təmiz yolla uğur qazanmayıb, heç zaman esl zəhmet çekməyib. Üzüm tənəyini kimi güneşə, sərinliyə, nəmliyə cəhd edin ki, tükənməyəsiniz, qurumayınız, yalnız öz şirənizlə qidalanasınız. Lakin əgər siz nə vaxtsa biliklərinize münasibətdə ədalətsizlik, anlaşılmazlıq, laqeydlilik, qısqanlıqla qarşılaşsanız, qəm etməyin, həyəcanlanmayın, öz yolunuzla möhkəm və əminliklə addımlayın. Yadda saxlayın ki, kim sizin biliyinize, ağliniza qışqanırsa, o, sizə heç vaxt çatmayacaq. Size baxarkən "Faust" əsərindən "Mümkin olmayanı istəyən kəs mənə əzizdir" fikrini xatırlayıram. Nəsə alınmayanda bunu tez-tez ürəyinizdə təkrarlayın, ruhdan düşməyin, ümidiñizi itirməyin. Sizin bütün həyatınız, böyük gücünüz, böyük imkanlarınız irəlidədir, heç za-

man bunlara inanınızı itirməyin.

Sizinlə şad və mühüm bir xəberi bölmək istəyirəm - bu il-dən universitetimizdə MDU-nun fizika fakültəsi açılır. Bu mühüm hadisə münasibətə hamınız tətbiq edirəm! Biz Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə bu təşəbbüsü dəstəklədiyinə görə təşəkkür edirik. Bize hər zaman kömək edən və bizi dəstəkleyən əziz, hörməti Viktor Antonoviç Sadovniçiyə təşəkkür edirik. Həmçinin kimya və riyaziyyat fakültələri ilə yanaşı, bir neçə il əvvəl fizika fakültəsinin açılması planımızı - bu mühüm elmi-təhsil layihəsinin reallaşmasına kömək edən hər kəsə "Sağ olsun!" deyirəm. Xüsusilə o adamlara ki, MDU-nun fizika fakültəsi və onun nəzdində elmi-tədqiqat mərkəzlərinin - sadəcə dəb brendi və ya piyar-layihə kimi pulla almaq və hara gəldi aparmaq mümkün olmamasını bir daha sübut etdilər. Fizika elm okeanında "zümrüd adasıdır" və fizika fakültəsinə yanlış istiqamətə buraxmaq olmazdı. Bunun qarşısını alan hər kəs sağ olsun! Fakultə açılmalı olduğu yerde - Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialında açılır. Biz zəmanət veririk ki, bu fakültənin ilk tələbələri Moskva komissiyasının ciddi imtahanlarından çıxanlar olacaq.

Əziz məzunlarımız, ümidvarım ki, universitetimizdə görmek istədiyinizi gördünüz, eşitmək istədiyinizi eşitdiniz, başa düşmək istədiyinizi başa düşdünüz, inanmaq istədiyinizi inandınız, seçmək istədiyiniz peşəni seçdiniz, ən başlıcası isə universitetimizi seçdiniz. Siz MDU-nu yaxşıların yaxşısı olmaq üçün seçmişiniz.

Mənim sözlərimdə nə pafos, nə də mübaliqə var, bu, həqiqətən də belədir. MDU məzunu eله MDU məzunudur, bununla da hər şey deyilib!

Əziz məzunlarımız, hansı zirvələrə can atırsınızsa-atın, qarşınıza hansı məqsədləri qoyursunuzsa-qoyn, sizə bu zirvələri fəth etməyi və məqsədlərinizə çatmağı arzu edirəm. Bu gün siz sınaqdan şərəflə çıxdınız. Siz Moskva Universitetinin diplomunu səyləriniz, zəhmətiniz, istedadınız sayəsində alırsınız. Amma heç vaxt unutmayın ki, sınaqlar həyatın müntəzəm təkrarlanan mərhələləridir. Deyilənə görə, məqsədine çatmaq üçün həyatın bütün sınaqlarından, oddan-avadan keçməyi, bərkədən-boşdan çıxməyi bacarmalısan. Əzizlərim, unutmayın ki, necə qəhrəmanlıqlar göstərisinizsə-göstərin, necə uğurlar qazanırsınızsa-qazanın, peşənizdə hansı yüksəkliyə nail olursunuzsa-olun, həmişə yaxşı insan olmağa çalışın, bu, həm sizə, həm bize lazımlı olan keyfiyyət yətdir.

Validəynlərə müraciət edərək demek istəyirəm ki, mən tələbələrimlə həm də sizin onlara verdiniz təriyə sayəsində fəxr edirəm. Bəzən validəynlər usaqlarına başlıca olan düzgün tərbiyədən başqa hər şey verirlər. Siz onları yaxşı tərbiyə etmisiniz. Sizi üzəkdən təbrik edirəm. Sizə, doğmalarınıza və yaxınlarınıza, bu gün bu bayramda iştirak edə bilməyən hər kəsə müvəffəqiyyət arzu edirəm.

Qoy gənclərimizin yolu açıq, həyati gözəl, canı sağlam, mənəviyyatı güclü olsun. Sizə uğurlar arzu edirəm!"

MDU-nun kimya fakültəsinin dekanı, fiziki kimya kafedrasının müdürü, Rusiya Elmlər Akademiyasının (REA) akademiki Valeri Lunin mərasimdə çıkış edərək dedi: "Bu əhəmiyyətli və parlaq tədbir artıq beşinci dəfədir keçirilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə MDU-nun rektoru Viktor Sadovniç M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının açılışını bildiren rəmzi lenti sanki lap bu yaxınlarda kəsiblər. Budur, bu möhtəşəm və mükemmel təhsil ocağı bu gün fəaliyyətdədir, gözəl mütəxəssislər hazırlayır. Biz Bakı filialı ilə çox fəxr edirik".

MDU kimyaçılarını Azərbaycanın kimya elmi ilə həqiqətən tarixi köklər bağladığını bildirən Valeri Lunin deyib: "Kimya iqtisadiyyatın mühüm sahəsidir. Ümumiyyətlə, kimya elmi sahəsində keyfiyyətli təhsil olmadan müasir elmin heç bir sahəsini inkişaf etdirmək mümkün deyil. Bu isə Azərbaycan üçün həyati əhəmiyyət daşıyan sahədir. Mən bütün məzunları tebrik edirəm və böyük məmənuniyyət hissi ilə onlara diplomları təqdim edəcəyəm".

Tətbiqi riyaziyyat fakültəsi 2008-ci ildən uğurla fəaliyyət göstərir. Fakültə funksional analiz, riyazi kibernetika və diskret sistemlər programlaşdırma kimi sahələrdə bakalavr və magistrler hazırlanır. Bu fakültə tələbələr üçün ən çətin fakültələrdən biri sayılır. Buna görə də fakültənin hər bir məzunu öz diplomu barede "Mən bacardım!" deye bilər. Təccübülü deyil ki, tətbiqi riyaziyyat fakültəsinin komandası təhsilə belə münasibət sayəsində dəfələrle programlaşdırma üzrə milli və beynəlxalq çempionatların qalibi olub. İnformasiya texnologiyaları sahəsində IX "IT-Planet 2013/14" və X "IT-Planet 1014/15" beynəlxalq olimpiadalarında filialın magistrantlarının mükafata layiq yerlər tutması fakültənin son sanballı nailiyyəti olub.

Mərasimde iştirak edən Rusyanın Azərbaycandakı səfiri Vladimir Doroxin qeyd edib ki, Bakıda 2009-cu ildən işləyir. Səfir deyib: "O vaxtdan etibarən diplomaların təqdim olunması mərasimlərinin hər birində iştirak etmişəm. Buraxılış kvintessensiyadır və "MDU-nun Bakı filialı" adlı layihənin necə uğurla inkişaf etmesinin rəmziidir. Layihə bir çox sebəblər - Azərbaycan rehbərliyinin, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin siyasi müdrikliyi, Moskva ilə Bakı arasındakı mövcud qarşılıqlı anlaşma sayəsində uğurlu olub. Biz Bakı filialı ilə fəxr edirik və onu başqa ölkələrə nümunə göstəririk".

Ardı Səh. 6

M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialında möhtəşəm buraxılış gecəsi keçirilib

Professor Nərgiz Paşayeva: Mən tələbələrimlə fəxr edirəm

Əvvəli Səh. 5

MDU-nun ümumi topologiya və həndəse kafedrasının müdürü, professor Yuri Sadovniçi tətbiqi riyaziyyat fakültəsinin məzunlarını təbrik edərək deyib: "Çox güclü buraxılışdır. Məzunların yarısının magistratura imtahanlarını müvəffəqiyətlə verməsi xüsusilə xoşdur. Ümumiyyətlə, fakültənin bütün məzunları yaxşı oxuyublar. Onlara Azərbaycanın rıfahı namine daha böyük uğurlar arzu edirəm".

2008-ci ildən fəaliyyət göstərən filologiya fakültəsi almaməterin fəxri, filialın ilk fakültələrinin biridir. Azərbaycanda bu nadir fakültədə rus, ingilis, fransız, italyan və ispan filologiyası sahəsində yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlanır. Bu fakültənin məzunları təkcə xarici dillərə, həm də müvafiq dilin filologiyası sahəsində dərin biliklərə yiyələnmirlər, eyni zamanda, budillərin və ədəbiyyatların mütəxəssisləri kimi dərin fəlsəfi biliklər alırlar. Roman-german bölməsinin filoloqları dünya poeziyasının şədəvrərini məharətə orijinalın dilində səsləndirirlər.

Tələbələr Dante Alighieri, Pol Elüar, Redyard Kiplinq, Sergey Yesenin, Luis Sernuda Bidon və Bəxtiyar Vahabzadə kimi dünya klassiklərinin şeirlərini tamaşaçıların sürəkli alqış sədaları altında oxuyaraq bunu nümayiş etdirdilər.

BDU-nun rus dili kafedrasının dosenti, Bakı filialının filologiya fakültəsinin kuratoru Valeriya Baqryantseva M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının filologiya fakültəsini unikal adlandırdı, çünki bu fakültənin tələbələri dörd dili və ədəbiyyatı sıfırdan öyrənirlər. V.Baqryantseva deyib: "Tələbələrimizin əldə etdikləri nəticələri görəndə onlarla fəxr edirəm".

Filologiya elmləri doktoru,

Bakı filialının rektoru professor Nərgiz Paşayeva bakalavr və magistrlərə fərqlənmə diplomlarını təqdim edib, məzunlara həyatda uğurlar arzulayıb.

Sonda "Məzun andı" mərasimi keçirilib. Xor və məzunlar tələbələrin "Gaudeamus" himnini ifa ediblər. Kvadrat formalı məzun papaqları göye atılıb.

Yekun olaraq qeyd edək ki, münbit torpağa əkilən toxumlar cürcərib və sürətlə inkişaf etməyə başlayıb. İndi onlar ucalmağa can ataraq, elmi inkişaf və təbliğ etməyə başlayacaqlar. Mixail Lomonosovun dediyi kimi, "elm həqiqətin aynası, idrakin nuru, həyatın düzgün nəşesi, gəncliyin tərifi, qocalığın dayağı, şəhər və ordu qurucusu, bədbəxtlikdə uğura inam, xoşbəxtliyin zinəti, həmişə sadıq və ayrılmaz yol yoldaşıdır". Yalnız doğma yurdan qaynaqlandığı təqdirdə elmin qiyməti olduğunu hesab edən Lomonosov deyirdi: "Qəlebə yalnız ruh yüksəkliyi oyadan sonsuz arzdan, doğma vətənə ehtiraslı məhəbbətdən, cəsəret və qətiyyətdən yaranır. Özü də təkcə və bir o qədər də ayrıca sonsuz arzdan deyil, bütün qüvvələrin ardıcıl sefərbər edilməsindən, yavaş-yavaş, səbirlə dağları yerindən oynadan, əsrrəngiz dərinliyi üzə çıxaraq nurlandıran daim alışb-yanmaq hissindən yaranır".

Budur, növbəti həyat səhifəsini çevirmək vaxtı gəlib çatdı. Buraxılış münasibətə təbrik edirik! Bu cür parlaq və unudulmaz anlar, belə maraqlı və şəhən hadisələr, yeni tanışlıqlar artıq geridə qalıb, qarşidan isə tamamilə yeni həyat səsləyir. Amma tələbəlik həyatını və doğma ali məktəbi unutmaq olmaz! Axi tələbəlik illeri ömrün ən gözəl və ən şirin çağlarıdır, xüsusən də əgər böyük MDU məktəbini keçmisənse...

professor, MDU-nun Ali Tərcümə Məktəbinin direktoru, "Vestnik Moskovskoqo Universiteta" jurnalının baş redaktoru Nikolay Qarbovski deyib: "MDU-nun Bakı filialının növbəti buraxılış mərasimində ilk dəfə iştirak etmək mənim üçün böyük şərəkdir. Mənə çox xoşdur ki, son 8 ilde Bakı filialında görülən işləri müşahidə etmək imkanım olub. Deyə bilərəm ki, filialın istər burada, isterse də Moskvada qazandığı nüfuzu sadəcə heyran qalmışam".

2009-cu ildə yaradılan psixologiya fakültəsi ölkədə yeganə belə fakültədir. Psixiatriya və patopsixologianın əsasları ilə yaşışi öyrənilən fənlərin spektrisosial psixologiya, etnopsixologiya, kliniki psixologiya, inkişaf və yaş psixologiyası, pedaqoji psixologiya, mühəndis psixologiyası, əmək və ergonomika psixologiyası kimi sahələri əhatə edir. Maraqlıdır ki, fakültədə ölkədə yeganə psixofizioloji laboratoriya fəaliyyət göstərir və tələbələr bu laboratoriyanın köməyi ilə hər bir insanı öyrənə bilərlər.

MDU-nun sosial psixologiya kafedrasının professoru, Rusiya Təhsil Akademiyasının (RTA) akademiki Aleksandr Dontsov deyib: "Psixologiya elmi heç vaxt diqqətinizdən kənardə qalmaya-

caq, həmişə maraqlı ojadacaq. Mən çox istəyirəm ki, bu fakültədə sizin uşaqlarınız və nəveləriniz oxusunlar".

MDU-nun psixologiya fakültəsinin tədris üzrə dekan müavini, əmək psixologiyası və mühəndis psixologiyası kafedrasının dosenti Valentina Barabanşikova deyib: "Deyirlər ki, şəhərə vurulmaq üçün ya bütün həyatınızı, ya da bir gününü burada yaşamalısan. Mən ilk dəfədir və birinci gündür Bakı şəhərindəyəm və artıq ona vurulmuşam. Burada MDU-nun psixologiya fakültəsinin həmkarlarımla təmsil etmək mənim üçün böyük şərəkdir. Çox şadam ki, bura əlibəş gəlməmişik, hədiyyə gətirmişik. Məsələ bundadır ki, hər il fakültəmizdə ən yaxşı diplom işlərinə görə müsabiqə keçirilir. Artıq neçə ildir Bakı filialının məzunları layiqli yerlər tutular. Bu il də MDU-nun Bakı filialının üç məzunu ən yaxşı magistr dissertasiyalarına görə mükafatlara layiq görürlüb-lər".

İqtisadiyyat fakültəsi MDU-nun Bakı filialının ən gənc fakültəsidir. Bu il həmin fakültənin ilk məzunları - iqtisadiyyatın və menecmentin müxtəlif sahələrində ciddi hazırlıq keçən, ən müasir innovativ texnologiyaları iqtisadi

Sonra ənənəyə uyğun olaraq

Xalq Referendum layihəsini dəstəkləyir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncama əsasən, Konstitusiya Referendumu layihəsi istər sadə xalq, istərsə də ziyanlılarımız, ictimai-siyasi xadimlərimiz tərəfindən dəstəklənir. Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin yürütdüyü qətiyyətli və uzaqgörən siyaseti nəticəsində, Azərbaycan bu gün güclü siyaset yürüdən, güclü iqtisadiyyata malik olan dövlətə çevrilib. Bu siyaset hazırda Onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Azərbaycan xalqı müdrik, dəyərli, qiymət verə bilən xalq olduğu üçün dövlətimiz tərəfindən irəli sürürlən hər bir addımı dəstəkləyir.

ELDƏNİZ SƏLİMOV, millət vəkili:

- Bu uğurlu qərar Azərbaycan dövlətinin daha da möhkəmlənməsinə, vətəndaş maraqlarının təminatına imkan verəcək. Xüsusilə, parlamentin fəaliyyəti ilə bağlı müddələrə teklif edilən dəyişikliklər barədə fikirlərimi bildirmək istərdim. Belə ki, Milli Məclisin fəaliyyəti ilə bağlı təklif edilən dəyişikliklər iki istiqamətdədir. Birincisi, parlamentin Prezident tərəfindən buraxılması qaydasının konkret nor-

maları müəyyənləşir, digər tərəfdən, deputatın selahiyətlərinin itirilməsinə səbəb olan amillərin sayı artırılır. Şübhəsiz ki, bu dəyişiklik Milli Məclis deputatlarının məsuliyyətinin daha da artırılmasına və öhdəliklərinin vicdanla icrasının təmininə yönələn təşəbbüsdür.

Daha bir diqqətçəkçi faktor gənclərimizə verilən imkanların daha da artırılmasıdır.

Konstitusiyaya ən mütərəqqi dəyişiklik təkliflərindən biri də gənclərin dövlət quruculuğunu bütün təbəqələrindən fəal iştirakına şəraitin yaradılmasıdır. Belə ki, artıq hakimlikdən deputatlığa, nazir postundan Prezidentliyə qədər heç bir vəzifədə yaş senzi olmayıcaq ki, bu amilin özü ciddi demokratik islahat kimi qiymətləndirilir. Baxın, 18 yaşından etibarən gənclər seçkili orqanlarda öz şanslarını sınaya bilecək, yaxud da fərasətli, bacarıqlı, istedadlı ali təhsilli gənclər yüksək vəzifələrə təyinat alacaqlar.

NAZİM AĞAYEV, YAP Xaçmaz rayon təşkilatının sədri:

- Bildiyimiz kimi, müstəqil və müasir Azərbaycan Respublikasının daha sürətli inkişafı, tərəqqisi üçün Konstitusiya Referendumu keçiriləcək. Artıq dövlət başçısı Cənab İlham Əliyev tərəfindən müvafiq Sərəncam imzalanaraq, Konstitusiya Məhkəməsinə göndərilib. Konstitusiya Məhkəməsi bu barədə dünən müsbət qərarını verdi. Layihədə bir çox mütərəqqi dəyişikliklər öz əksini tapmaqdadır. Məsələn, təklif olunan layihədə ölkə rəhbərinə növbədən kənar prezident seçkili keçirmək hüququna verilir. Belə seçkili keçirilmə müddəti isə 90 gündən 60 güne endirilir. Düşünürəm ki, bu da dəyişikliklərin növbəti mütərəqqi nümunələrindəndir. Belə ki, əger əvvəller prezident və parlament seçkili kampaniyası 3 ayı əhatə edirdi, son illərdə Milli Məclisə seçkili məsələtə üçdə-bire qədər azaldıldı və dövləti, vətəndaşları əlavə vaxt itkisindən azad edən bu dəyişiklik böyük razılıqla qarşılandı. Artıq bu müddətin prezident seçkiliyinə də şamil olunması ölkə üçün taleyülü prosesin qısa müddətə yekunlaşmasına şərait yaradacaq.

Diger tərəfdən, daha bir amil bu kimi, idarəcilik formasının bir çox Qərb ölkələrindən de reallaşdırıldığına görəməyik. Yeni prezidentlik müddətinin 7 ilədək artırılması təklifi də dünyada artıq geniş tətbiq edilən idarəcilik formasıdır. Təbii ki, Azərbaycan da dünya ölkələri içerisinde sürətli inkişaf edən bir dövlət kimi öz qanunlarını dəha da demokratikləşdirməli, xalqın marağına cavab verən layihələri reallaşdırmalıdır. Düşünürəm ki, bəzi mütəxəfətönlü siyasetbazlarının heç bir məntiqə siğmayan iddialarından fərqli olaraq, Prezidentin fəaliyyətinə nəzarət mexanizmi yüksək qanunçuluq və ictimai şəffaflıqla təmin olunduğundan, 7 il müddətinin uzun olması barədə fikirlər heç bir halda narahatlıq yarada bilməz. Xalqımız bu dəfə də vətəndaş-dövlət vəhdəti prizmasından çıxış edərək, müəyyən edilmiş vaxta qeyd edilən əlavə dəyişikliklərə yekdiliklə səs verəcək.

Rəfiqə KAMALQIZI

Türkiyə mediası: çevriliş cəhdinin arxasından amerikalı general çıktı

Hədisədən iki gün əvvəl Nigeriyada olan amerikalı general Con Kempf ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin dəstəyi ilə, yerli bank şöbəsindən Türkiyədəki çevrilişçi əsgərlərin hesabına milyonlarla dollar pul yatırıb

Türkiyədəki 15 iyul hərbi çevriliş cəhdinin arxasındaki xarici bağışçılar üzə çıxıb. “Yeni Şafak” qəzeti xəbər verir ki, ABŞ-in Əfqanistandaki sülh missiyasına rəhbərlik edən general Con Kempf (John F. Campbell) Türkiyədəki çevrilişin uğurlu olması üçün xuntaçıların hesabına külli miqdarda pul köçürüb. Qəzətin iddiasına görə, redaksiyaya məlumatı adının açıqlanmasını istəməyən yüksək rütbəli hərbçi ötürüb. Həmin şəxsin dediyinə görə, hadisədən iki gün əvvəl Nigeriyada olan

amerikalı general Con Kempf ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin (CIA) dəstəyi ilə yerli UBA (United Bank of Africa) bank şöbəsindən Türkiyədəki çevrilişçi əsgərlərin hesabına milyonlarla dollar pul yatırıb. “Əgər plan baş tutsaydı, Ərdoğan həbs olunacaq və general Kempf birbaşa ucuşla Ankaraya gələcəkdir”, - deyə “Yeni Şafak” qəzeti yazıb. Maraqlı odur ki, hərbi çevriliş cəhdindən bir müddət önce general Con Kempf iki dəfə Ərzurum və Adanada bəzi türk hərbçilərlə gizli danışqlar aparıb. Türkiyədə göndərilən pul, ölkə içinde 80 nəfərlik xüsusi qrupa aid fərqli hesablara köçürüllər. Həmin pullar CIA-in Türkiyədəki xüsusi adamları tərəfindən xuntaçılarla çatdırılıb.

Dövlət müşaviri III Beynəlxalq multikulturalizm məktəbinin iştirakçıları ilə görüşüb

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi (BBMM) və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fonduñun birgə təşkilatçılığı ilə fəaliyyət göstərən “Multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzi kimi: milli və dini dəyərlər” adlı III Beynəlxalq multikulturalizm məktəbi program üzrə iyulun 25-də öz işini Bakıda davam etdirib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Azərbaycan Respublikasının millətlərə, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə Dövlət müşaviri, BBMM-in Himayəçilik Şurasının sədri, akademik Kamal Abdullayev Mərkəzdə yəz məktəbinin iştirakçıları ilə görüşüb.

Kamal Abdullayev tələbələri Multikulturalizm Mərkəzində salamlamaqdan məmənun olduğunu bildirib. Dövlət müşaviri 18-24 iyul tarixlərində Qəbələdə, İsmayıllıda, Şəkidə, Qaxda, Oğuzda, eləcə də Nic, Lahic, İvanovka, Oğuzdak “Yəhudilər məhəlləsi” kimi Azərbaycanın unikal multietnik bölgələrindən fəaliyyət göstərən III Beynəlxalq multikulturalizm məktəbinin tələbələrinin yaddaşında unudulmaz izlər buraxdırığını inandığını deyib: “Mən çox şədəm ki, Azərbaycana bu qədər gənc dostlarımız gelib. Azərbaycanın etnik və dini müxtəliflik baxımından unikal bölgələrində çox maraqlı və monali günlər keçirdiyinizə inanıram. Bu günlər ərzində Azərbaycanın multikulturalizm modelini özündə ehtiva edən Qəbələ və ətəraf bölgələrə getmək siz yeni bir mədəniyyətin içərisinə daxil olduğunuz, bu mədəniyyətin incəlikləri, maraqlı nüansları ilə yaxından tanış olduğunuz və bildiyim qədər bu səfərlərdə razı qalmısınız. Deməli, multietnik bölgə olan Qəbələni III beynəlxalq multikulturalizm məktəbi üçün əsas məkan seçməkdə yanılmamışq. III Beynəlxalq multikulturalizm məktəbi vətəsində Çin, İndoneziya, Almaniya, Polşa, Litva, Çexiya, Ukrayna, İsvəçə, Türkiye, Bolqarıstan, Rusiya, Yunanistan, Qırğızistan, Gürçüstən və Yəmən olmaqla, 15 xarici ölkənin 16 nüfuzlu universitetindən 31 xarici tələbə, Azərbaycanın 12 tanılmış ali təhsil müəssisəsindən 19 azərbaycanlı tələbə indiyə qədər nəzəri şəkildə tanış olduğu Azərbaycan multikulturalizmini öz gözləri ilə görmək imkanı əldə ediblər.

Yay məktəbi ərzində tələbələr Azərbaycandakı dini və milli dəyərlərin təbliğinə və təşviqinə həsr olunan “dəyirmi masa”, konfrans və toplantıda iştirak edib, yerli alımlarla ya-naşı, ABŞ və İngilterədən gəlmış xarici mütəxəssislerin mühəzziplərini dinləyiblər.

Çox şədəm ki, Azərbaycana olan marağınız əyani tanışlıqdan sonra zamanla Azərbaycana sevgiye çevrilir, bununla da yeni dostluqların, əməkdaşlıqların təməli qoyulur. Düşünürəm ki, əger dostlarımız bizim inandığımız həqiqətləri bizdən əvvəl kimesə deyib sübut edirlərə, deməli, yanılmamışq və biz dostlarımızı doğru seçmişik. Azərbaycan həm seviliyi, həm də sevimli dostlarını unutmayan ölkədir. Azərbaycan önceki yay məktəblərinin tələbələrinə olduğu kimi, sizə də ömrünüz boyu dost olmağı təklif edir. Burada hamı sizi çox sevib. Biz sizinlə bu dostluq əlaqələrimizi təkcə indi yox, həmişə davam etdirmək arzusundayıq. Bu multikulturalizm məktəbindən sonra Azərbaycan sizin hamınızin dostuna çevrilir və biz ömrünüz boyu sizin dostunuz olmağa hazırlıq.

Sonra Litvadan olan tələbə Salomeya Lukaite və Yunanıstan-dan Dimitrios Asproulis onların öz təşəbbüsleri ilə yaratdıqları “Azərbaycanın gənc dostları” beynəlxalq klubunu təqdim ediblər. Söyügedən klubun üzvlüyündə indiyədək ölkəmizdə təşkil olunmuş beynəlxalq multikulturalizm məktəblərinin xarici tələbələri, eləcə də 13 xarici ölkədəki universitetlərde Azərbaycan multikulturalizmi fənninin tədris olunduğu fakültələrin dinleyiciləri təmsil olunacaqlar. Təqdimatdan melum oldu ki, bu klub üzvü olan her bir xarici gənc üçün Azərbaycanda təhsil imkanları yaradacaq, onların ölkəmizlə bağlı aparacaqları tədqiqatlarda onlara yardımçı olacaq, Azərbaycan dilinin və mədəniyyətinin öyrənilməsində hər bir klub üzvüne kömək göstərəcək. “Azərbaycanın gənc dostları” beynəlxalq klubunun yenice fəaliyyətə başlayan internet saytı (www.youngfriends.az) və bu saytda üzvər üçün yaradılan imkanlar da diqqətə çatdırılıb.

Dövlət müşaviri Kamal Abdullayev belə bir klubun yaradılmasını yüksək dəyərləndirib və bu klubu yaradanlara təşəkkürünü bildirib. O qeyd edib ki, bu klub Azərbaycanın dünyada olan çoxsaylı dostlarını daha sıx birləşdirəcək və onların fəaliyyətinin da-ha sistemli edəcək: “Ümid edirəm ki, bu klub təkcə Azərbaycanın deyil, bütün dostsevər dövlətlərin və xalqların klubuna çevrilecək”. Günün sonunda “İçərişəhərin sirləri” adlı gəzinti çərçivəsində tələbələr Qoşa Qala qapısı, Şirvanşahlar sarayı, Miniatür Kitab muzeyi və Qız qalasında olacaqlar. İyulun 26-da III Beynəlxalq multikulturalizm məktəbinin rəsmi bağlanış mərasimi keçiriləcək.

“Dövlət-din münasibətlərini düzgün istiqamətləndirmək üçün qanunvericilik bazası təkmilləşdirilib”

“Azərbaycanda dövlət-din münasibətlərinin düzgün istiqamətləndirilməsi məqsədilə qanunvericilik bazası təkmilləşdirilib.” Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumatə görə, bunu qurumun Kollegiya iclasında komitə sədrinin müavini Səyavuş Heydərov deyib. S.Heydərov hesabat meruzəsi ilə çıxış edərək, cari ilin 6 ayı ərzində DQİDK tərəfindən dini radikalizmə mübarizə istiqamətində silsilə tedbirler keçirildiyini diqqətə çatdırıb. O, radikal dini qrupların və qeyri-ənənəvi təriqətlərin zərərlə təbliğatının qarşısının alınması, onlara qarşı effektiv mübarizə aparılması, dini maarifçilik işinin düzgün metodlarla təşkili məsələlərinə toxunub. Sədr müavini bildirib ki, son illerde dövlət-din münasibətlərinin milli təhlükəsizlik və milli maraqlar baxımından düzgün istiqamətləndirilmesi məqsədilə mövcud qanunvericilik bazası təkmilləşdirilib, hüquqi aktlara zəruri əlavə və düzəlişlər edilib. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin selahiyətləri artırılmaqla əhali arasında genişmiqyaslı maarifləndirmə, qabaqlayıcı və profilaktik xarakterli tedbirlər keçirilir.

Baş prokuror Şəmkirdə vətəndaşları qəbul edəcək

Mərkezi icra hakimiyəti orqanları rəhbərlerinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq Baş prokuror Zakir Qaralov iyulun 29-da saat 09:00-da Şəmkir Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Şəmkir, Tovuz, Ağstafa, Qazax və Gədəbəy rayonlarında yaşayan vətəndaşların qəbulunu keçirəcək. Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, qəbulda vətəndaşların prokurorluq orqanlarının selahiyətlərinə aid olan müräciətlərinə baxılacaq. Qəbulu gəlmək istəyən vətəndaşların qeydiyyatı və Şəmkir şəhərinə gəlmələrinin təşkili müvafiq rayon prokurorları tərəfindən həyata keçiriləcək. Vətəndaşlar yaşadıqları ərazi üzrə rayon prokurorluqlarına yazılı və ya şifahi müraciət etməklə yanaşı, Baş Prokurorluğun müraciətlərə baxılması idarəsinin 437-28-79 nömrəli telefonu və contact@prosecutor.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə də qəbula yazılı bilərlər.

II və III ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanının nəticələri elan edilib

Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası (TQDK) iyulun 23-dəli təhsil müəssisələrinə cari ilin məzunları üçün II və III ixtisas qrupları üzrə keçirdiyi qəbul imtahanının nəticələrini açıqlayıb. TQDK-dan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, imtahanda iştirak etmiş abituriyentlər bu qurumun internet saytına daxil olaraq imtahan nəticələri və cavab kartlarının qrafik təsviri ilə tanış ola bilərlər.

Abituriyentlər imtahan nəticələrini, həmçinin mobil telefonla iş nömrələrini 7727 nömrəsinə göndərməklə öyrəne bilərlər. Nəticələrə əsasən, imtahanda iştirak etmək üçün sənəd vermiş 29.197 abituriyentdən 955 nəfəri imtahana gelməyib. İmtahanda iştirak edən 28.242 abituriyentdən 22 nəfəri qaydaları pozduğu üçün imtahandan xaric olunub və nəticələri ləğv edilib.

İmtahanda II ixtisas qrupu üzrə iki abituriyent (Bakı şəhəri, İ.Hacıyev adına “Tərəqqi” liseyi və BDU-nun nəzdindəki Bakı Türk liseyinin məzunları), III ixtisas qrupu üzrə də iki abituriyent (Kürdəmir rayonu, 2 sayılı şəhər orta məktəbi və Bakı şəhəri, 220 sayılı məktəb-liseyin məzunları) onlara təqdim olunmuş bütün test tapşırıqlarına düzgün cavab verib və maksimum nəticə - 700 bal toplayıb. Ixtisas seçimi (həm əvvəlki illərin, həm də cari ilin məzunlarının) bütün ixtisas qrupları üzrə iyulun 29-dan avqustun 10-dək aparılacaq.

Azərbaycan elmi ölkəmizin inkisafına öz töhfəsini verir

Müsahibimiz Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Akif Əlizadədir

- *Akif müəllim, müasir dövrü müzdə Azərbaycan ictimai-siyasi, iqtisadi-mədəni, sosial sahələrdə yüksək inkişaf mərhələsini yaşayır. Bu istiqamətdə həyata keçirilən dövlət siyasetini necə xarakterizə edərdiniz?*

- Ölkədə elm və təhsilin inkisafında yaranmış keyfiyyətcə yeni mərhələnin reallığıları və həyata keçirilən islahatlar Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasına da öz müsbət təsirlərini göstərməkdədir. Bu gün Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ölkəmizin ümumi inkisafında fəal rol oynayır, alımlar öz elmi araşdırımlarını apararaq, ölkəmizin inkisaf dinamikasını sürətləndirirlər. Bildiyiniz kimi, ötən ilin noyabr ayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştiraki ilə AMEA-nın 70 illik yubileyi qeyd olundu. Cənab Prezident yubiley tədbirində dərin məzmunlu nitq söylədi, Azərbaycan elminin prioritət inkisaf istiqamətlərini müəyyənləşdirdi.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası son yüz ilə yaxın müddət ərzində xalqımızın sosial-mədəni inkisafında olduqca mühüm rol oynamış, elmin inkisafına mühüm töhfələr vermişdir. İstər sovet dönməndə, isterse də müstəqillik illərində akademianın inkisafında, nailiyyətlərin əldə olunmasında xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin adını xüsusi qeyd etməliyik. Ötən əsrin 60-70-ci illərində Dahi Öndər Heydər Əliyevin bilavasitə, dəstəyi sayesinde akademianın maddi-texniki bazası gücləndirilmiş, kadr potensialı artırılmış, infrastruktur müasir tələblər səviyyəsində təşkil edilmişdir. Ötən əsrin 90-ci illərində, ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, akademiya da böyük çətinliklərə üz-üzə qaldı. O vaxt hakimiyətdə olan qüvvələr, hətta akademianın bağlanması təklifini belə irəli sürmüdürlər. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyundan xalqın tələbi və istəyi ilə hakimiyətə qayıdırından sonra Azərbaycanda əldə edilmiş nailiyyətlər Onun malik olduğu yüksək dövlətçilik və idarəcilik sərisiinin məntiqi nəticəsi idi. Həmin dövrdə, bütün sahələrə olduğu kimi, elmin inkisafına da xüsusi diqqət ayrıldı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin “İqtisadiyyatın veziyətde olursa-olsun, akademiya inkisaf etməlidir” fikrini ifadə etməsi AMEA-nın qorunub-saxlanılmasına və bu gün dünya elmi sırasında öz mövqeyini və yerini tutmasında böyük rol oynamışdır. Müasir dövrümüzə Heydər Əliyevin inkisaf strategisini uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezi-

denti Cənab İlham Əliyev, bütün sahələrdə olduğu kimi, AMEA-nın da maddi-texniki bazasının güclənəsi, kadr potensialının artırılması, akademianın yeni-yeni binalarla təmin edilmesi, yeni institutların yaranması və s. istiqamətdə ardıcıl tədbirlər həyata keçirir. Akademianın Mərkəzi-Elmi Kitabxanasının və Milli Ensiklopediya Mərkəzinin yeni binalarının qısa zamanda tikilib istifadəye verilməsi, Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının əsaslı təmir edilməsi ölkəmizdə elmin inkisafına yüksək diqqət ve qayğının göstəricisidir.

Bilirsinizmi, hazırda dünyada elm əvvəlki dövrlərdə fərqli, təmamilə yeni məzmun kəsb edərək, xüsusilə bir sosial fenomene çevrilmişdir. İndi elmi-texniki tərəqqiye və biliklərə əsaslanan innovativ fəaliyyət cəmiyyətin mövcudluğunu, təhlükəsizliyini, davamlı inkisafını şərtləndirən əsas amil kimi çıxış edir. Eyni zamanda, hər bir dövlətin sosial-iqtisadi, siyasi və medəni inkisafının da əsas təminatçısı elmdir. Azərbaycanda da elmin inkisafı dövlət siyasetinin əsas prioritetlərindəndir. Dəfələrə bəyan edildiyi kimi, dövlətimizin əsas strateji inkisaf xəttini hakimiyətə intellektin, neft kapitalı ilə insan kapitalının, təbii resurslarla intellektual potensialın vəhdəti təşkil edir. İndi biz 20 illik zəngin elmi təcrübə işığında gələcək hədəflərimizə doğru addımlamalıyıq. Bir daha vurğulamaq istərdim ki, müasir dövr gələcək hədəflərə, məhz elmin, intellektin, zəkanın işığında nail olmanın mümkünlüyünü təsdiq edir. Bu mənada, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin akademiya haqqında dediyi dahiyanə formul, “Akademiya Azərbaycan xalqının milli sərvətidir. Onu qoruyub-saxlamalıq” tamamilə yeniləməsi məzmun kəsb edir. Milli sərvət statuslu akademianı həm də ona görə qoruyub-saxlamalıq kimi, müasir dövrdə bu mənəvi sərvətin intellektual-mənəvi dividendi hesabına strateji oriyentrləri dəqiq müəyyənləşdirməyi bacaraq, necə deyərlər, hardan geldiyimizi bilmək yanaşı, hara yön aldığımızı da dəqiq müəyyənləşdirə bilək.

- *Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev AMEA-nın 70 illik yubileyinə həsr olunmuş ümumi yığıncaqdə alımlar qarşısında bəzi məsələləri qaldırdı və müstəqillik dövrüne həsr olunmuş sanballı elmi əsərlərin yaradılması da tövsiyə etdi. Yaxın gələcəkdə belə əsərlərin yazılıması nəzərdə tutulubmu?*

- Cənab Prezidentin müəyyən etdiyi hədəflər, qaldırdığı problemlər və qarşıya qoyduğu vəzifələr bizim gələcək fealiyyət programımızın əsasını təşkil edir. Bu prioritətlər hazırlanmaqdə olan Azərbaycan elmin inkisaf doktrinasında öz eksini tapacaqdır. Prezident yubiley tədbirində çıxışında fundamental, tədqiqi elmin, kosmik tədqiqatlardan tутmuş aqrar elmlərə qədər bütün bu və ya digər istiqamətdə aparılan tədqiqatları təhlil edərək, Azərbaycan alımları qarşısında mühüm vəzifələr qoydu, çağırışlar etdi. Həmin çıxışdan sonra AMEA-nın Reyaset Heyətinin iclasında Cənab Prezidentin müəyyənleşdirildiyi prioritət vəzifələr geniş müzakirə olundu, müvafiq qərarlar qəbul olundu. Hazırda həmin qararların icrası istiqamətdə müvafiq tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Həyata keçirilən tədbirlərin mühüm istiqamətlərindən birini innovativ fəaliyyətin genişləndirilməsi təşkil edir. Bu baxımdan, Akademianın Tərcübə-Sənaye Zavodunda görülen işləri, xüsusilə qeyd etmək istərdim. Burada elmi fəaliyyətin nəticəsi kimi əldə olunan yeniliklər olduqca uğurlu bir şəkildə praktikaya tətbiq olunur.

Həmçinin, Cənab Prezident həmanlı elmlərlə bağlı fikirlərini söyləyərək, Azərbaycan dilinin saflığının qorunması, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimayətine çatdırılmasında tarixçilərin rolü və s. məsələlərə toxundu. Bu məsələlərə akademiyada müzakirə olundu. Onu da vurğulamaq istərdim ki, bu il bütün xalqımız Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin 25 illik yubileyinə hazırlaşır. Akademianın münasibətlə “Azərbaycan müstəqilliyi - 25” monografiyasını hazırlayıb və bu yaxınlarda çapa veriləcək. Burada müstəqillik illərində akademianın keçidiyi şərəflə yol işləşdirilir.

- *Siz çıxışlarınızda dəfələrlə vurğulamışınız ki, akademianın həyata keçirilən islahatların mühüm istiqamətlərindən birini elm və təhsilin integrasiyası təşkil edir. Məhz sizin islahatların nəticəsi olaraq akademianın tarixində, ilk*

Azərbaycan elmi ölkəmizin inkişafına öz töhfəsini verir

Müsahibimiz Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Akif Əlizadədir

dəfə olaraq magistratura təsis olunub. Bilmək istərdik ki, bu elmin inkişafına hansı töhfələrini verəcək?

- Bu gün akademiyada elm və təhsilin integrasiyası konseptual xarakter daşıyır. Məlum olduğu kimi, akademiyada illərlə formallaşmış böyük elmi potensial, müxtəlif elmi istiqamətlər üzrə çoxsaylı mütəxəssislər, müasir elmi avadanlıq və cihazlarla təmin olunmuş laboratoriayalar mövcuddur. Bu potensialın ölkə səviyyəsində səmərəliliyini artırmaq üçün elmlə təhsilin integrasiyasına böyük ehtiyac vardır. Alımlarımız təhsil prosesində iştirak etməli, auditoriyalara üz tutmalı, tələbələrimiz isə elmi təhlil və təcrübələrin aparıldığı laboratoriyalara gəlməlidirlər. Təhsilin tələbləri elmi araşdırılarda öz əksini tapmalıdır. Elmin tələbləri isə yetişməkdə olan gənc nəsildə formallaşdırılmalıdır. Bu gün biz alımların pedaqoji prosesdə yaxından iştirakında maraqlılığımızdır. Həqiqətən də, bu gün püxtələşmiş alımlarımız öz təcrübələrini universitet auditoriyalarında gənc nəsle öyrətməkdədirler. Biz bu prosesi daha da təkmilləşdirmək məqsədilə konkret addımlar da atmışıq. Artıq bu gün akademiyada çoxsaylı baza kafedrası fəaliyyət göstərir. Bu kafedralar universitetlərdəki kafedraların elmi mütəxəssislərlə dəha yaxşı təmin olunmasına, təcrübə və nəzəriyyənin bölüşdürülməsinə geniş imkanlar yaradır. Bu isə, bize akademiyada magistratura təhsil pilləsini təşkil etməyə imkan yaratdır. Artıq bu il akademiyada magistraturaya 57 nefər qəbul həyata keçirilmişdir. Biz bununla gənclərin elme daha erkən cəlb olunmasına nail olmaq istəyirik.

Mən Azərbaycan Alımlarının I Qurultayındakı məruzəmədə qeyd etmişdim ki, biz gələcək alımı orta məktəblərdən seçməli və yetişdirməliyik. Bu gün təhsil prosesində tətbiq olunan kurikulum programı da, əslində dönyanın müasir çağırışları zəminində meydana çıxmışdır. Burada əsas məqsəd şagirdlərdə ilkin tədqiqat, araşdırma vərdişlərini aşılıamaqdır ki, bu da gənclərdə elmi araşdırılara marağın yaradılmasına imkan verir. Çox sevindirici haldır ki, artıq Azərbaycan təhsilində də bu proses uğurlu şəkildə gedir və heç şübhəsiz ki, yaxın gələcəkdə biz bunun müsbət nticələrinin şahidi olacaqı.

- Azərbaycan elmi inkişaf yolu nadir. Amma elmin inkişafı haqqında danışarkən, bilməliyik ki, uzun illər sovet dövlətinin tərkibində qapalı olmuşuq. İndi isə Azərbaycan elmi dünyaya integrasiya edir, beynəlxalq əməkdaşlıq daha da genişlənir.

- Təbii ki, akademiyada aparılan islahatlar içərisində beynəlxalq əlaqələr də mühüm yer tutur. Əlbəttə, Azərbaycan elminin beynəlxalq əlaqələri hər zaman olmuşdu. Amma bu gün zamanın tələbi tamamilə başqadır. İndi qloballaşan və virtuallaşan dünyada hər bir ölkənin elmi potensialının inkişafı integrasiyadan, bilavasitə asılıdır. Hazırda Elmlər Akademiyası Avropa alımları, Amerika alımları ilə olduqca effektiv əlaqələr qurub, İtalya, Fransa, Almaniya kimi ölkələrlə müstərek elmi laboratoriyalar yaratmışdır. AMEA xarici ölkələrin elmi müəssisələri ilə müntəzəm əlaqə saxlayır, elmin müasir problemlərinə və elmin təşkilinə dair əcnəbi alımlarla fikir mübadiləsi aparır. Akademiyanın alımları beynəlxalq elmi qurultay, konqres və simpoziumlarda elm və texnikanın aktual problemlərinə dair məruzələrlə çıxış edirlər.

Müasir dövrde sivilizasiyalararası dialoq prosesinin sürətləndiyi zamannda, tolerantlıq və multikulturalizm məsələləri xüsusi aktuallıq kəsb edir. Cənab Prezident İlham Əliyevin məlum Sərəncamı ilə 2016-cı il ölkəmizdə "Multikulturalizm illi" elan olunub. Bu, onu göstərik ki, Azərbaycan multikultural dövlət olaraq dünyaya açıqdır və dönyanın hər bir ölkəsi ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq edir, öz imicini qorumaqla başqa xalqlara da hörmətlə yanaşır. Sülh, əmin-amanlıq, sabitlik adası kimi tanınan Azərbaycan bütün dünyaya tolerantlıq, multikulturalizm modelini təqdim edir. Qardaşlıq və birgə yaşamaq modelini bəyan edir. Cənab İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, "Multikulturalizm Azərbaycanda dövlət siyasetidir və eyni zamanda, ictimai siyasidır. Çünkü bu, bizim üçün normal həyat tərzidir". Mən həmişə deyirəm ki, çiçəklən doğma Azərbaycan, qoy sülh bərqərar olsun bu gözəl diyarda. Biz isə Azərbaycan elmini, Azərbaycan həqiqətlərini öz elmimizlə şöhrətləndirək. Bu əmin-amanlıq, sabitlik olmasa, iqtisadi inkişaf olmasa, elmi-tədqiqatdan söz açmaq belə olmaz. Siz diqqət yetirin, müasir dünyamızda irqi, dini zəmində ayrı-seçkilik, qarşidurmaların yarandığı, ictimai-siyasi vəziyyətin gərgin olduğu zamanda, Azərbaycanda sabitlik və əmin-amanlıq hakimdir. Bu, əlbəttə ki, Azərbaycanda uğurla həyata keçirilən dövlət siyasetinin neticəsində mümkün olmuşdur. Hər il Azərbaycana gələn qonaqların sayı artmaqdadır. İndi doğma Bakımda xeyli sayda simpoziumlar, konfranslar, beynəlxalq görüşlər keçirilir, Nobel mükafatı laureatları ölkəmizə dəvət olunurlar. Bakı Humanitar Forumu, Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, ilk Avropa Oyunları, "Formula-1" və onlarla belə tədbirlər son illərdə ölkəmizi dünya ictimaiyyətinin diq-

qət mərkəzinə getirmişdir. Bütün bu tədbirlərin təşkili ölkəmizin beynəlxalq aləmdə imicinin artmasının, Azərbaycana olan inamın və etimadın güclənməsinin ifadəsidir. Bütün bu tədbirlərin davamı olaraq, cari ilin sentyabr ayında ənənəvi 5-ci Beynəlxalq Humanitar Forum keçiriləcək. Dünya alımları yenidən Bakıya toplasacaq, Azərbaycan həqiqətləri ilə bir daha yaxından tanış ola biləcəklər. Bu, Azərbaycanın dünyaya bəyan etdiyi sülh və barış, dostluq və qardaşlıq mesajlarından.

- Akif müəllim, Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Referendum Aktı layihəsinin Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsinə göndərilməsi barədə Sərəncamı ilə bağlı fikirlərinizi bilmək istərdik.

- Ulu Öndərin siyasi kursunu böyük müdrikkiliklə davam etdirən Prezident Cənab İlham Əliyev onu yeni dövrün tələblərinə uyğun tərzdə zənginləşdirərək, ölkənin müasir dövlətə çevrilmesinə və tam müstəqil siyaset yürütməsinə nail olmuşdur. Ötən illərdə respublika iqtisadiyyatında islahatlar kursu davam etdirilmiş, regional inkişafa, qeyri-neft sektorunun yüksəlişinə, infrastrukturun müasirləşdirilməsinə, neft amilindən asılılığın azaldılmasına, sahibkarlığın inkişafına xidmət edən mühüm addımlar atılmışdır. Azərbaycan dönyanın ən inkişaf etmiş dövlətləri səviyyəsinə yüksələrək, müasir çağırışlara tam cavab verir. Dönyada gedən siyasi proseslər, müasir dövlət idarəciliyi, iqtisadi islahatlar, insan hüquqlarının qorunması, dövlətin təhlükəsizliyinin təminati və s. ölkənin konstitusiyasını da yeniliklərə uyğunlaşdırmağa sövq edir. Mən qeyd etdiyiniz Sərəncamla məmənnunluqla tanış oldum. Hesab edirəm ki, bu, Azərbaycanda aparılan demokratik islahatların, bir model kimi inkişafının yeni mərhələsidir. Cənab Prezidentin bu Sərəncamı hərəkəflü düşünləmiş sənəddir. Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklərlə bağlı Referendum Aktı müasir zamanın tələbinə hesablanmış təkliflərdir. Cənab Prezident tərəfindən irəli sürülmüş Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklərlə bağlı Referendum Aktı ölkəmizi daha da müstəqil, demokratik, müasir və təhlükəsiz dövlətə çevirecək. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın yeni bir mərhələdə dinamik inkişafına təməl olacaq.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Deputat: "Dəyişikliklər Azərbaycan gəncliyinə daha geniş imkanlar yaradacaq"

"Azerbaycan Prezidenti İlham Əliyevin konstitusiyaya təklif etdiyi dəyişikliklər zamanın tələbidir və zərurətdən yaranıb". Bunu SİA ya açıqlamasında millet Aytən Mustafayeva deyib. O bildirib ki, təklif olunan dəyişikliklər Azərbaycan xalqına daha geniş imkanlar yaratmağa hesablanıb: "Cənab Prezidentin konstitusiyaya təklif etdiyi dəyişikliklər insan hüquqlarının daha da genişləndirilməsinə yönəlib. Bu dəyişikliklər Azərbaycan gəncliyine daha geniş imkanlar yaradacaq və onaların inkişafı üçün böyük stimul olacaq. Bu gün Azərbaycan gəncliyi aktivdir. Onlar ölkənin ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynayırlar. Ölkəmizdə gənclər üçün böyük imkanlar yaradılıb. Təklif olunan dəyişikliklər də onların özlərini həyatda göstərməsi üçün daha geniş şəriat yaradacaq".

Bank VTB (Azərbaycan) müştərilərinə yuanla xidmətlər təklif edir

Bank VTB (Azərbaycan) müştərilərinə - yuanla hesablaşma-kassa xidmətləri təklif edir. Bankın müştəriləri həm چin yuanı ilə hesabın açılması və hesaba xidmet göstərilməsi, həm də pul köçürmələri xidmətdən istifadə edə bilər. Hesabın açılması və hesaba xidmet üzrə müştərilərdən komissiya tutulmur, pul vəsaitlərinin köçürülməsi isə sərfəli tariflər ilə təklif olunur.

Yuan ilə pul vəsaitlərinin köçürülməsi əməliyyatları yalnız nağdsız şəkildə həyata keçirilir. Bu halda pul vəsaitlərinin köçürülməsi üçün müştərilərdən bank pulu yuanda yox, manat, rubl və sərbəst konvertasiya edilən valyutada qəbul edir və onların چin valyutasına mübadiləsinə həyata keçirir. Digər bankdakı, eləcə də VTB qrup daxilindəki hesaba köçürməyə görə komissiya köçürülen məbləğin 0,5%-ni (minimum 100 -maksimum 500 yuan) təşkil edir. Təcili köçürmə üzər komissiya məbləği 200 yuan təşkil edir. Qeyd edək ki, VTB (Azərbaycan) Çində də banka sahib olan Rusyanın aparıcı maliyyə qrupuna daxildir. Bu isə pul köçürmələrinin qısa müddət ərzində və sərfəli şərtlərlə həyata keçirməye imkan verir. "Hazırda چin iqtisadiyyatı dönya da ən iri iqtisadiyyat hesab olunur. Bu bazara Azərbaycan iş adamlarının da maraqlı günbəgün artır. Buna görə də biz maksimal dərəcədə rahat və sərfəli hesablaşma-kassa xidmətləri təklif etməyə çalışırıq. Bu gün VTB (Azərbaycan) ölkədə چin yuanında xidmet təklif edən yeganə bankdır"- deyə bank VTB (Azərbaycan)-in idarə heyətinin sedri YuriYakovlev bildirib. Bank VTB (Azərbaycan)-da چin yuanından başqa rubl,dollar, avro və funt sterlinqdə hesablaşma-kassa xidmətləri təklif edir.

Azərbaycanda bir dərmanın dövlət qeydiyyatı ləğv edilib

Azerbaycanda bir dərmanın dövlət qeydiyyatı ləğv edilib. Trend Səhiyyə Nazirliyinin Analistik Ekspertiza Mərkəzinin saytına istinadən bildirir ki, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 23 iyun 2016-cı il tarixli 159-S nömrəli sərəncamı ilə Macaristanın "EGIS Pharmaceutical PLC" şirkətinin istehsalı olan "Bioparox" adlı aerosol dərman vasitəsində (Qeydiyyat vəsiqəsi: DV № 15-00640) yüksək risk və ciddi allergik reaksiyalar aşkar olunub. Bununla əlaqədar həmin dərman vasitəsinin dövlət qeydiyyatı ləğv edilib.

Xalq daha mütarəqqi gələcəyə dəstək verəcək!

Muxtar Nağıyev: "Prezident İlham Əliyevin növbəti mütarəqqi islahatlar təşəbbüsü dövlət quruculuğu prosesinə, Azərbaycanın inkişafına, müstəqilliyin möhkəmlənməsinə daha etibarlı zəmin formalaşdıracaq"

Bəlli olduğu kimi, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamına əsasən, "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Referendum Aktının layihəsi Konstitusiya Məhkəməsinə göndərilib. Belə ki, dövlət idarəciliyinin daha səmərəli və keyfiyyətli fəaliyyətinin təmininə yönələn bu layihə bir daha təsdiq edir ki, konstitusiya dəyişiklikləri müasir şəraitdə dönyanın ən müasir və modern tələblərini özündə birləşdirir.

Məsələ ile bağlı SİA-ya açıqlama verən Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Səbail rayon təşkilatı sədrinin birinci müavini Muxtar Nağıyev bildirdi ki, ilk önce, bu faktor, bilavasitə Azərbaycanda yeni iqtimai-siyasi, iqtisadi və sosial islahatlara tərəf atılan mütarəqqi addımdır. Belə ki, ölkə rəhbəri İlham Əliyev Cənabları hələ bu ilin evvəlində 2016-cı ilin islahatlar dövrüne qədəm qoyduğunu vurğulamışdı: "Bu baxımdan, belə qənaətə gəlmək olar ki, Azərbaycan daim yenilik, müasirlik yolunu tutur. Bundan önce də keçirilən referendumların hər biri, məhz həmin amili ehtiva edir. Məhz 21 il önce ümum-xalq səsverməsiyle qəbul edilən Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ötən müddət ərzində iki dəfə dəyişikliyə məruz qalıb. 2002-ci ilin 24 avqustunda konstitusiyanın 22 maddəsinə 31, 2009-cu ilin 18 martında isə 29 maddəye 41 elave və dəyişiklik referendum yolu ilə hüquqi qüvvəye minib. Yəni həqiqətən de, ötən müddət ərzində ölkədə bu sahədə mühüm qərarlar qəbul edilmiş, demək olar ki, köklü dəyişikliklər aparılmışdı. Belə məqsədönlü tədbirlərin neticəsi olaraq, qlobal böhranın fəsadlarının aradan qaldırılmasına, əsasən, nail olunmuş, əhalinin sosial müdafiəsinin təminində çətinliklərə rast gelinmemiş, maliyyə durumunda sərt təsirlər yaşandı. Son aylarda həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatların ilkin neticəleri uğurlu olmuş və ölkə rəhbəri bu prosesi "böhran şəraitində inkişaf" kimi deyərləndirmişdi. Ona görə də xalq daim inkişafa, tərəqqiye səs verib. Növbəti referendum layihəsini də eyni halda səciyyələndirmək lazımdır. Azərbaycan xalqı da yaxşı bilir və dərk edir ki, dövlətimiz xalqımızın daha firavan, daha xoşbəxt yaşaması üçün bu cür nütərəqqi ideya və layihələri reallaşdırır".

Muxtar Nağıyev, eyni zamanda bildirib ki, Azərbaycan dövləti sosial-iqtisadi inkişafı hər zaman hüquqi-siyasi təkmiləşmə və demokratikləşmə ilə paralel aparır. Belə ki, "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Referendum Aktı layihəsinin

ilkin şerhi də, onu deməyə əsas verir ki, son sosial-iqtisadi islahatların davamı artıq dövlət quruculuğunun hüquqi-siyasi istiqamətində də aparılacaq: "Dövlət başçımız İlham Əliyev Cənabları tərəfindən rəy verilməsi üçün Konstitusiya Məhkəməsinə göndərilen layihə olduqca əhəmiyyətli, ən əsası isə idarəciliyə yeni məqamları özündə ehtiva edir. Hərbidən sosial-iqtisadi yönüma, hüquq və azadlıqlardan sahibkarlıq fəaliyyətinə, qanunverici hakimiyətdən ali icra strukturunda yeni yüksək postun yaranmasında dənək çoxsaylı sahələrə aid dəyişikliklər və əlavələr müsbət rəy verildiyi təqdirdə, ümum-xalq səsvermesine çıxarılaçaqdır".

YAP funksionerinin fikrincə, ümumiyyətlə, konstitusiya dəyişiklikləri və bu istiqamətdə baş tutan referendumlar, xüsusilə son on illikdə bütün dünyada geniş miqyas alıb ki, həmin faktorun Azərbaycanda da reallaşdırılması zərurətə əvərilib: "Düşünmək olar ki, Azərbaycanın əsas qanunvericiliyində bir sıra müddəəlarda dəyişiklikləri zəruri edən səbəbələr kifayət qədərdir. Ümumiyyətlə, bu tipli dəyişikliklər bütün dövlətlər üçün xarakterikdir və onlar, mütəmadi olaraq bu təcrübədən istifadə edirlər. Qlobal miqyasdakı yeni sosial-siyasi və hüquqi yönümlü çağrışlılar, təhlükəsizlik məsələlərinin ön plana çıxması, dövlət idarəciliyinin daha müasir və effektiv trendlərinin geniş yayılması hər bir ölkənin öz çoxspektrli fəaliyyət metodlarında daha mükəmməl yenilikləri təşviq etməsinə zərurət yaradır".

Diger tərfdən, demokratikləşmənin geniş vüset alması, insan hüquq və azadlıqlarının təminində bütün məhdudiyyətlərin ləğvi, xalq-hakimiyət ünsiyyətinin hər cür manələrdən azad olunması, ən əsası isə, dövlətin vətəndaşlarına daha səmərəli və keyfiyyətli xidmət göstərməsi kimi mühüm proseslərin fonunda qanunvericilik bazasının daim yenilənməsi, əhəmənin konstitusiyalara vacib əlavələrin edilməsi mütləq zərurət kimi ortaya çıxır".

YAP Səbail rayon təşkilatının səd müavini onu da xatırladıb ki, təklif edilən layihəye görə, Əsas Qanuna 29 dəyişiklik nəzərdə tutulur. Bu dəyişikliklərin təsir dairəsi və istiqaməti barədə yuxarıda qeyd etdik. Xüsusi vurğulanası məqam ölkədə

yeni ali səlahiyyət postunun - vitse-prezidentlik vəzifəsinin təsisidir. Təklife görə, Birinci vitse-prezidenti və vitse-prezidentləri ölkə rəhbəri vəzifəyə təyin edir, yaxud azad edir. Vitse-prezidentlik institutu ölkəmiz üçün yeni olsa da, dünyada geniş tətbiq olunur. Azərbaycanda ali mərkəzi hakimiyət mənsublarının sayının artırılması dövlət idarəciliyində daha səmərəli fəaliyyəti təmin etməye, vətəndaşlar qarşısında öhdəliyin daha keyfiyyətli icrasına, ümumilikdə isə yeni çevik, effektiv icraçılıq funksiyasının yaranmasına rəvac verəcək. O cümlədən, Prezidentin öz səlahiyyətlərini icra edə bilməməsi təqdirdirində, bu vəzifənin icrası əvvəller Baş nazirə keçirdi, indi bu iyerarxi silsilədə öncə Birinci vitse-prezident və vitse-prezidentlər olacaq. Artıq belə hesab etmək olar ki, referandumun qəbul olunacağı təqdirdə, dövlət idarəciliyi institutunda köklü dəyişikliklər start verilməklə yanaşı, məsəliyyət artacaq, xalqa xidmətin effektliyi isə daha da yüksəldiləcəkdir".

Muxtar Nağıyev son olaraq də bir məqama da toxunaraq, deyib ki, hər zaman olduğu kimi, bu dəfə də bəzi qaraguruşçu "qüvvələr" əllərinə düşən girevədən öz şəxsi mənafeləri və ambisiyaları üçün yaralarına qədər cəhdən dərhal sonra gəzənlərindən əldən qəbul olunacağı təqdirdə, dövlət idarəciliyi institutunda köklü dəyişikliklər start verilməklə yanaşı, məsəliyyət artacaq, xalqa xidmətin effektliyi isə daha da yüksəldiləcəkdir".

R.HÜSEYNOVA

Obamadan gecikmiş etiraf: "Terrorizmin islamə aidiyyəti yoxdur"

Ağ evdə prezidentlik müddəti bu ilin sonlarında başa çatacq ABŞ Prezidenti Barak Obama, gecikmiş də olsa heqiqəti deməyə cəsarət tapıb.

Məsələ burasındadır ki, Ağ evin hazırlı sahibi CBS telekanalına müsahibəsində Terrorizm anlayışının islam dininə heç bir aidiyyəti olmadığı diline getirib. Bundan öncə Obama İŞİD-lə mübarizəni daha da sərəşdirdəcəyini bildirib. O, terrorizmi dünya üçün esas bələdərindən biri adlandırb.

Çavuşoğlu: "Azərbaycan bizə güclü dəstək verdi"

Türkiyədə dövlət cəvrlilişinə cəhd-dən dərhal sonra gözlədiyimiz kimi, qardaş Azərbaycan bizə güclü dəstək verdi.

Azərbaycanlı qardaşlarımız yalnız telefonlar deyil, həm də atdıqları addımları Türkiyənin yanında olduqlarını bir daha göstərdilər. Qardaşlıq da məhz budur. Bir millet olmaq bunu tələb edir. Bu sözləri Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu "Habertürk" televiziyanasına müsahibəsində deyib. Müsahibəsində, əhemmənin Azərbaycanın işgal edilmiş torpaqlarının azad olunması istiqamətində danışıqların son vaxtlar intensivləşdiyini vurğulayan M.Çavuşoğlu deyib: "Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışasının nizamlanması istiqamətində Rusyanın, Minsk qrupu həmsədrərinin təşəbbüsleri artıb. Bildiyimiz kimi, Sankt-Peterburqda Vladimir Putinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında görüş keçirildi və bəzi təkliflər oldu. Biz bütün bu məsələlərdə hər zaman Azərbaycanın yanındayıq. Azərbaycana son sefərim zamanı qardaş ölkənin məsələnin həlli ilə bağlı qəbul edəcəyi bütün təklifləri dəstəkləyəcəyimizi və bəzi məsələlərdə birlikdə addımlar ata biləcəyimizi də müzakirə etdik".

Sarkisyan hakimiyəti tanınmış rəssamın qızını həbs etdi

S

erj Sarkisyan həkimiyəti kütüivi həbsləri davam etdirir. Belə ki, Ermenistanın Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşları bir neçə saat əvvəl Yerevandakı qiyamçılarından biri, tanınmış rəssam Ashot Petrosyanın evinə basqın ediblər. Virtualaz.org-un xüsusi müxbiri Vahan Martirosyanın verdiyi məlumatə görə, onlar məşhur sənətkarın qızı Tatevik Petrosyanı həbs ediblər. Ermenistan xüsusi xidmət orqanları son vaxtlar Yerevanda müqavimət hərəkatının iştirakçılara qarşı yeni taktikdən istifadə edirlər. Onların ailə üzvləri, yaxın qohumları həbs olunur, girov saxlanılır və bundan qiyamçılar təzyiq vəsisi kimi istifadə edilir.

18 yaşılı qız özünü niyə öldürmək istədi?

Bakida intihara cəhd olub. Lent.az-in məlumatına görə, iyulun 23-də Salamzadə Küçəsi, məhellə 1055-də yaşayan 1998-ci il təvəllüdü Nurullayeva Şahsənəm Elman qızı Əziz Əliyev küçəsi 1-in qarşısında sağ qolunun damarlarını kəsərək intihara cəhd edib. O, Kliniki Tibbi Mərkəzə aparılıb. İlkin araşdırmadan sonar məlum olub ki, 18 yaşılı Ş.Nurullayevanın atası 1 il əvvəl vəfat edib və atasının yoxluğuna dözmədiyi üçün həyatına son qoymağə çalışıb. Araşdırma davam etdirilir.

Türkiyə-Ermənistan sərhədləri açıla bilərmi?

Türkiyədə fəaliyyət göstərən bir sıra qəzətlərdə belə bir iddia ortaya atılıb ki, guya yaxın vaxtlarda Türkiyə-Ermənistan sərhədləri açılacaq. Səbhəsiz ki, Azərbaycanla qardaş dövlət olan Türkiyənin belə bir addım atması heç bir halda inandırıcı görünmür. Zaman-zaman müəyyən maraqlı qruplar Türkiyə-Ermənistan sərhədlərinin açılacağı ilə bağlı iddiaları mətbuatın gündəminə getirirəl də, sonda nəticə onlar üçün ürəkəcan olmayıb. Bundan başqa, dünyanın ən yüksək kürsülərindən Azərbaycanın haqq səsini, Ermənistanın işgalci olduğunu bəyan edən Türkiyənin Ermənistanla sərhədləri açması elə iki qardaş dövlət arasında münasibətlərə xələl gətirmək məqsədi güdür.

Konfliktoloq Elşad Quliyev bu məsələnin real olmadığı qənaətindədir: "Hesab etmirəm ki, sərhədlər açıla bilər. Müəyyən qruplar bu məsələni ona görə ortaya atıblar ki, son vaxtlar Türkiyə-Rusya arasında yaxınlaşma müşahidə olunur. Lakin Türkiyə istenilən halda Azərbaycanın maraqlarını tapdalamaz. Bu, bir halda baş verə bilər ki, Ermənistan işğal etdiyi torpaqları azad etsin. Əvvələ, Türkiyədə baş verən son hadisələr olduqca həssas məqamdır. Belə bir məqamda Ermənistan kimi terrorçu bir dövlətlə sərhədləri açmaq heç də dövlətçilik mənafəyinə uyğun addım ola bilməz. Digər tərfdən, Türkiyə-Rusya münasibələrinin yaxınlaşmasından öz məqsədləri üçün istifadə edən qüvvələrin gücü çox azdır. Onlar Türkiye dövlətinin iradəsinə qarşı çıxmırlar".

Politoloq Ülvi Məmmədov da hesab edir ki, Türkiyə-Ermənistan sərhədlərinin açılması prosesi uzunmüddətli bir məsələdir və bunun baş tutması üçün Sarkisyan şərtləri yerine yetirməlidir: "O şərtlərdən ən başlıcası, Dağılıq Qarabağın işğaldan azad olunmasıdır. Eyni zamanda, Ermənistanın iddia etdiyi, gözü olduğu Türkiye torpaqları var və Ermənistan bu iddialarından imtina etməlidir. Həmçinin, Türkiyə ile Ermənistan arasında qondarma "erməni sıyırmır" məsəlesi bu gün də ürək bulandırmaqdə davam edir. Həyəsizcəsına Türkiyə dövlətinə qarşı təxribatlar quran ermənilərin bu iddiası olan yerde heç bir sərhəd açılmasından söhbət gəde bilməz. Türkiye dövləti defələrlə bəyan edib ki, arxivlər açılsın və 1915-ci il tarixinə tarixciler qiyət versin. Amma ermənilər bundan qorxdular. Hesab edirəm ki, bu informasiyanın yayılması Türkiye üçün həssas olan belə bir məqamda qəsdən ortaya atılıb və düşünmürəm ki, sərhədlərin açılması üçün hər hansı bir formada tezyiqlər də işə salınmayıb. Sadəcə, qəbul etmək lazımdır ki, türk dövləti bu addımı atmaz".

Samir

Bu gün ölkə ərazisində yağış yağacaq

Azərbaycanda iyulun 26-na gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Eko-İologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZƏRTAC-a verilən məlumatə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın deyışkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin səhər yarımadanın bəzi yerlərində qısamüddəlli az yağış yağacağı ehtimalı var. Müləyim şimal-qərb küləyi gündüz şimal-şərqi küləyi ilə əvəz olunacaq. Gecə 20-24° isti, gündüz 27-32° isti olacaq. Dəniz suyunun temperaturu Abşeron çimərliklərində - Sumqayıt, Novxanı, Pirşağı, Nardaran, Bilgəh, Zağulbada 21-22°, Buzovna, Mərdəkan, Şüvələndə 22-23°, Türkən, Hövəsan, Sahil və Şıxda 24-25° isti təşkil edəcək. İyulun 26-da və 27-də Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü, həmçinin iqlim normasına yaxın temperatur şəraiti meteohəssas insanlar üçün əsasən əlvərislidir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, yağış yağacağı, gündüz havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Şərqi küləyi əsəcək. Gecə 18-23° isti, gündüz 32-37° isti olacaq. Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, həmçinin Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər və Daşkəsən-Gedəbəy rayonlarında bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, arabir yağış yağacağı gözlənilir. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 10-15° isti, gündüz 18-23° isti olacağı gözlənilir.

Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin səhər bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, qısamüddəlli yağış yağacağı ehtimalı var. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 18-23° isti, gündüz 27-32° isti təşkil edəcək.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Sabran, Xızı, Quba, Xaçmaz və Qusar rayonlarında bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, yağış yağacağı gözlənilir. Yağının intensiv olacağı ehtimalı var. Şərqi küləyi əsəcək. Gecə 14-19° isti, gündüz 21-26° isti, dağlarda gecə 9-14° isti, gündüz 15-20° isti olacaq.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan və Neftçala rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, qısamüddəlli yağış yağacağı gözlənilir. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 20-25° isti, gündüz 28-33° isti təşkil edəcək.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran və Astara rayonlarında bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, arabir yağış yağacağı gözlənilir. Yağının intensiv olacağı ehtimalı var. Şərqi küləyi əsəcək. Gecə 22-24° isti, gündüz 27-32° isti, dağlarda gecə 13-18° isti, gündüz 20-25° isti olacaq.

III Beynəlxalq Multikulturalizm Məktəbinin iştirakçıları Oğuzda

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi (BBMM) və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Biliq Fonduñun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "Multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzi kimi: milli və dini dəyərlər" adlı III Beynəlxalq Multikulturalizm Məktəbi programı əsasən, iyulun 24-də Qəbələdə öz işini davam etdirib.

Qafqaz Müsəlmanları idarəsinin sədr müavini Fuad Nurullayev, Rus Pravoslav kilsəsinin Bakı-Azərbaycan Yeparxiyasından keşş Konstantin Ata, Böyük Britaniya Yəhudi İcmasının rəhbəri Lourens Brassin iştirakçı ilə BBMM-in Analitika şöbəsinin müdürü Nəriman Qasımoğlu və Dini Qurumlarla İş üzre Dövlət Komitəsinin xarici əlaqələr şöbəsinin müdürü Nicanat Məmmədli "Azərbaycanda dini müxtəliflik" mövzusunda mühazirə oxuyublar. Mühəzirədə Azərbaycan ərazisində qədim zamanlardan bəri müxtəlif dini etiqadların təşəkkül tapıldığı vurgulanıb.

Tədbirdə diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 48-ci madde sinə əsasən, hər bir şəxs vicdan azadlığı hüququna malikdir. "Dini etiqad azadlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu hər bir şəxsin dinə münasibətini müəyyənləşdirmek və ifadə etmək hüququna və həmin hüquq həyata keçirməyə təminat yaradır.

Müsəlman, xristian və yəhudi din nümayəndələri iştirakçılarının onlara ünvanlaşdırılaları cavablandırıblırlar.

Günün ikinci yarısında tələbələr Oğuz rayonuna səfər ediblər, "Yəhudi məhəlləsi"ndə olublar, Yuxarı və Aşağı Mehəllə sinaqoqlarını ziyaret ediblər.

Lourens Brass Yuxarı Mehəllə sinaqoqunda çıxış edərək, Azərbaycandakı tolerant mühit haqqında danışdı: "Burada sinaqoqları gəzərkən müsəlmanların yəhudiləri "Şalom" deyə salamladıqlarını, Şabat münasibətə təbrik etdiklərinin şahidi oldum. Multikulturallıq və tolerantlıq ənənələrinin bərqərar olduğu bu ölkədə olmayımdan çox şadam. Azərbaycan öz tolerantlığı ilə bütün dünyaya nümunə olacaq ölkədir".

Günün sonunda Azərbaycan multikulturalizmi modelini öyrənən tələbələr milli çay süfrəsi etrafında "Təşəkkür, Qəbələ!" adlı mədəni programla yay məktəbinin fəaliyyət göstərdiyi regiona minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Qeyd edək ki, III Beynəlxalq Multikulturalizm Məktəbi növbəti günlərdə fəaliyyətini programma uyğun olaraq Bakıda davam etdirəcək.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Bakı Ali Neft Məktəbi Anqola şirkəti ilə əməkdaşlıq edəcək

Azərbaycanda sefərdə olan, Anqolanın "Sonangol Hidrocarbonetos International" şirkətinin prezidenti, baş icraçı direktoru Frederiko Ferraz Dominqos və onun müavini xanım Filomena Santos Oliveira ilə Bakı Ali Neft Məktəbində (BANM) görüş keçirilib. BANM-dan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, ali məktəbin tarixi, fəaliyyət istiqaməti, beynəlxalq əlaqələri barədə ətraflı məlumat verən rektor Elmar Qasımovla ölkələrimiz arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyətindən söz açıb. Vurğulanıb ki, BANM-tə tələbəleri həm Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) müəssisələrində, həm də ölkəmizdə fəaliyyət göstərən beynəlxalq şirkətlərdə istehsalat təcrübəsi keçirlər. Rektor BANM-in əcnəbi tələbələrin qəbuluna başladığını, onların bu ali məktəbdə təhsil almaları üçün geniş imkanları olduğunu diqqətə çatdırıb. BANM-in beynəlxalq əlaqələrinin daimi genişləndiriləcəyi və beynəlxalq işgüzar münasibətlərin qurulmasına maraqlı olduğu bildirilib. Vaxtılı Azərbaycanda təhsil aldığı qeyd edən Frederiko Ferraz Dominqos yenidən Bakıda olmayımdan memnunluq duyduğunu söyləyib. O deyib ki, aradan keçən 20 ildən artıq müddətə Bakı dəyişərək gözəlləşib və əsl Avropa şəhərinə çəvirlilər. Rehberlik etdiyi şirkət haqqında ətraflı məlumat verən qonaq şirkətin Anqola daxilində, həbələ digər ölkələrdə həyata keçirdiyi layihələrdən, həmçinin şirkətin nəzdində fəaliyyət göstərən "Sonangol Academy" ilə BANM arasında əlaqələrin qurulması imkanlarından söz açıb. Qonaqlar BANM ilə əməkdaşlığın yaradılmasında maraqlı olduqlarını bildirib, tələbələrin suallarını cavablandırıblar. Sonda Frederiko Ferraz Dominqosa BANM-in "Fəxri qonaq" diplomu təqdim olunub.

Politoloq: "Sarkisyan oyundan çıxmağa çalışır"

Ermənistanda baş verən iqtisadşalar Sarkisyan və onun komandası tərəfindən qurulan siyasi şoudur. Burada məqsəd Rusiya və Qərbə guya müxalifətin bir sıra məqamlarla razılaşmamasını, o cümlədən Dağılıq Qarabağ məsələsində güzəşət etmək tələbinin olmasını göstərməkdir". Bunu SIA-ya açıqlamasında politoloq Arzu Nağıyev deyib.

O qeyd edib ki, Sarkisyan bu variantla Dağılıq Qarabağ mənəqışında status-kvonu saxlamağa, danişqıllar prosesini uzatmağa və bundan vaxt qazanmağa çalışır: "Sarkisyan bununla özünün hakimiyyət müddəti bitdikdən sonra oyundan çıxmağa çalışır. Bunu da həm Qərb, həm Rusiya, həm də Azərbaycan yaxşı başa düşür. Sarkisyan Dağılıq Qarabağ separatçılara müstəqillik söz versə də, bu gün ona əməl edə bilmir. O, özünün mehz bu proseslər üzündən hakimiyyətə gəldiyini başa düşür və qorxur. Azərbaycan tərəfi də ciddi şəkildə şərtlər ireli sürür və status-kvonu aradan qaldıraq isteyir. Bu məqsədlə öz təkiflərini dəfələrlə ATƏT-ə və digər maraqlı dövlətlərə təqdim edib". Politoloq bildirib ki, Jirar Səfilyan və onun tərəfdarları güclü siyasi dayaqları olan qüvvə və səbəb deyil: "Onlar sadəcə bəhanə kimi isitifikasi edilən oyunculardır. Qərb də dolayı yolla etirazçıları nəzarətdə saxlayır. Sarkisyan onlarla görüşünə gəldikdə isə, bu, həmin oyunların məntiqi nəticəsi kimi qiymətləndirilə bilər. Digər halda etirazçıların lokallaşdırılması çoxdan baş tutardı".

26 iyul 2016-cı il

Qubada Milli Mətbuatın yaranmasının 141 illik yubileyi qeyd olunub

Yeni Azərbaycan Partisi - Yəsi Quba rayon təşkilatının və Quba rayon icra hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə 22 iyul Milli Mətbuatın yaranmasının 141 illiyi və "Şəfəq" qəzətinin 95 illik yubileyi münasibətlə tədbir keçirilib. Tədbir iştirakçıları, ilk olaraq Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsi öününe güllü-çiçək dəstəsi qoyaraq, əziz xatirəsinə ehtiramla yad ediblər.

Sonra YAP Quba rayon təşkilatının akt zalında yubiley tədbiri davam etdirilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni sesləndirilib.

Yıngınca giriş sözü ilə YAP Quba rayon təşkilatının sədri Yusif Abidov açaraq Azərbaycan Milli Mətbuatının yaranma tarixinin əməkhaqqının 95 illik tarixi və şəreffiylə yol keçdiyini diqqətən çatdırıb. Tədbirdə millət vəkili Yevda Abramov, "Şəfəq" qəzətinin baş redaktoru Qəhrəman Qasimov və digərləri çıxış edərək, Azərbaycan mətbuatının xalqımızın azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizəsinə böyük töhfə verdiyini bildirərək, bu sahəyə dövlət tərəfindən ayrılan diqqət və qayğıdan söz açıblar. Sonda mətbuat sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə bir qrup mətbuat işçisi fəxri fermanlarla və hədiyyələrlə təltif olunub.

NƏZAKƏT

İstiqamətində mühüm işlər görülüb.

O, çıxışında Azərbaycan bölgə mətbuatının ilk qaranşalarından olan rayonun tarix salnaməsini yaradan "Şəfəq" qəzətinin 95 illik tarixi və şəreffiylə yol keçdiyini diqqətən çatdırıb.

Tədbirdə millət vəkili Yevda Abramov, "Şəfəq" qəzətinin baş redaktoru Qəhrəman Qasimov və digərləri çıxış edərək, Azərbaycan mətbuatının xalqımızın azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizəsinə böyük töhfə verdiyini bildirərək, bu sahəyə dövlət tərəfindən ayrılan diqqət və qayğıdan söz açıblar. Sonda mətbuat sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə bir qrup mətbuat işçisi fəxri fermanlarla və hədiyyələrlə təltif olunub.

3484 keçmiş məhbusa birdəfəlik pul müavinəti verilib

Yanvar-iyun aylarında Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi penitensiar müəssisələrdə ceza çəkməkdən azad edilmiş, tibbi və sosial yardımına ehtiyacı olan 3 min 484 şəxslər birdəfəlik pul müavinəti ilə təmin edib. Nazirlikdən bildirilər ki, müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin insanların hər birinə minimum əmək haqqının 4 misli məbləğində, yeni 420 manat məbləğində müavinət ödənilib. Eyni zamanda, həmin şəxslərdən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məşğulluq orqanlarına iş üçün müraciət edən insanların kvota üzrə ayrılmış iş yerlərində məşğulluqlarının təmin edilməsi üçün müvafiq işlər görülüb. Nazirlik tərəfindən penitensiar müəssisələrdə ceza çəkməkdən azad olunmuş şəxslər üçün Qobustan rayonunda 50 yerlik Sosial Adaptasiya Mərkəzi də inşa etdirilir. Mərkəzin yaradılmasında məqsəd həmin şəxslərin sosial mühite uyğunlaşdırılması və onlara müvafiq sahələrdə zəruri yardımının göstərilməsi, habelə onların sosial adaptasiyasının daha dolğun şəkildə dəstəklənməsi üçün məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsidir. Penitensiar müəssisələrdə ceza müddəti başa çatmaqdə olan şəxslərin əmək bazarına çıxışının və gelecek məşğulluğunun dəstəklənməsi də diqqətdə saxlanılır. Keçən il və cari ilin ötən dövründə 200-dək belə şəxs üçün əmək bazarında tələb olunan peşələr üzrə hazırlıq kursları təşkil edilib.

Səfirlilik: Azərbaycan mediası olaylara Türkiye xalqının və dövlətinin mənafeləri baxımından yanaşdı

Dünən Türkiyənin Azərbaycanda səfirliliyinin mətbuat müşaviri Hamit Karadeniz Azərbaycan Mətbuat Şurasında olub. Şuradan Trend-ə verilən məlumatə görə, H.Karadeniz Azərbaycan milli mətbuatının 141 illiyi ilə bağlı Türkiyənin ölkəmizdəki səfirliliyinin təbrikərini çatdırıb, bu günün Azərbaycan mediasının sağlam teməller üzərində inkişafından məmənənlüğünü bildirib. Mətbuat müşaviri mövcud xüsusda Türkiyədə baş verən dövlət çevrilişine cəhd hadisəsinin Azərbaycanın kütləvi informasiya vasitələrində işləndiriləsi xüsusiyyətlərinə diqqət çəkib. O bildirib ki, Azərbaycan mediası olaylara Türkiyə xalqının və dövlətinin mənafeləri baxımından yanaşdı, obyektiv mövqə tutaraq öz dəstəyini əsirgəmədi. Buna görə təşəkkürün ifade edən H.Karadeniz onu da bildirib ki, iki qardaş ölkənin media qurumlarının ümumi məsələlərə belə həssas reaksiyası əhəmiyyətli və zəruridir. MŞ sədri, Milli Məclisin deputati Əflatun Amaçov XXI esrər dövlət çevrilişi hadisəsinin her hansı geridə qalmış məmləket üçün xarakterikliyini vurgulayıb: "Türkiyə kimi yüksək inkişafa malik ölkədə belə hal əsla yolverilməzdir. Görünür, bunu Türkiyəyə yarışdırılanlar olub. Ancaq xalqın qətiyyəti çevrilişin həyata keçməsini əngelleddi. Ölkənin siyasi elitəsi birləşdi və dövlətçiliyi qorudu. Ümumən çevriliş yolu ilə hakimiyyəti elə keçirmək istəyi köhnə, bəsit təfəkkürün məhsuludur. Düşünürəm ki, həm bu məqamın təbliğini, həm de xalqın demokratizmə sadıqlığının ən gözəl nümunəsi Türkiyə mediasının da fealiyyətine sirayet etdi. Media ləp başlanğıcdan xalqın demokratik seçimini dəstəklədi, hər hansı panik qapılmadan öz missiyasına sadıq qaldı, örnək oldu. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın kütləvi informasiya vasitələri də məsələdə sadıqlik nümayiş etdirdilər. Onlar qardaş ölkədə yaşınanlara dövlətçilik prinsiplərini, ortaq dəyərlərimizi, mənafelərimizi rəhbər tutaraq yanaşdırılar. Bu, son dərəcə vacibdir". Görüşdə Azərbaycan və Türkiyə mediaları arasındakı əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətləri ilə bağlı mübadiləsi də aparılıb.

Kinematoqrafçılar İttifaqı müsabiqə ELAN EDİR

Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı

Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı "YENİ NƏFƏS-II" adlı qısametrajlı ssenari müsabiqəsi elan edir.

Məqsəd:

Müsabiqə kinematoqrafiya sahəsində gənclərin yaradıcılıq fəaliyyətini inkişaf etdirmək, gənc və istedadlı müəllifləri aşkarla çıxarmaq, həmçinin milli kinomuza yeni fikir, yeni nəfəs getirmək məqsədi ilə keçirilir.

Müsabiqə həm də digər sahələrdə çalışan gənclərə, kinoda özlərini sınaşmaq imkanını yaratmaq və bununla da, mövcud rəqabəti gücləndirmək mövqeyi tutur.

Şərtlər:

- Yaşı 35-ə qədər olan bütün şəxslər müsabiqəyə ssenarisini təqdim edə bilər.
- Müsabiqəyə istənilən janrda, bədii, sənədli və animasiya ssenariləri qəbul olunur.
- Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarinin hüquqları müəllife məxsus olmalı, satılmalıdır və çəkiliş dövründə olmamalıdır.
- Ssenari orijinal, yəni, ekranlaşdırılmamış olmalıdır.
- Qısametrajlı film üçün nəzərdə tutulmuş ssenarilər müsabiqəyə 20 səhifədən çox olmamaq şərti ilə, üç nüsxədə, çap olunmuş və CD diskdə rəqəmsal daşıyıcıda təqdim olunmalıdır.
- Şrift Courier New, ölçü 12 tələb olunur.
- Çap olunmuş ssenarilərdə müəllifin ad və soyadı qeyd olunmamalıdır.
- Müəllif ssenari ilə birgə gələn ssenarilər qəbul olunur.
- Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarilər müəllifin məxsus olmalı, satılmalıdır və çəkiliş dövründə olmamalıdır.
- Ssenari orijinal və ekranlaşdırılmamış olmalıdır.
- Qısametrajlı film üçün nəzərdə tutulmuş ssenarilər müsabiqəyə 20 səhifədən çox olmaması şərti ilə, üç nüsxədə, çap olunmuş və CD diskdə rəqəmsal daşıyıcıda təqdim olunmalıdır.
- Şrift Courier New, ölçü 12 tələb olunur.
- Müsabiqəyə istənilən janrda, bədii, sənədli və animasiya ssenariləri qəbul olunur.
- Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarilər müəllifin məxsus olmalı, satılmalıdır və çəkiliş dövründə olmamalıdır.
- Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarilər geri qaytarılmır.
- Ssenarilər 31 iyul 2016-ci il tarixinə kimi Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqının ünvanına göndərilməlidir.
- Ünvan: Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı, Bakı şəh. Səməd Vurğun küç.43/ World Business Center 16-ci mərtəbə

Qaydalar:

Müsabiqənin peşəkar münsiflər heyətini Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı təyin edir. Münsiflər heyəti məxfi seçim nəticəsində dörd ssenarini qiymətləndirəcək. Qalib ssenarilər pul mükafatı və diplomla təltif olunacaq:

- Qran Pri - 3000 manat (Ekranlaşdırılması nəzərdə tutulub)

· I yer 2000 manat

· II yer 1500 manat

· III yer 1000 manat

Müsabiqənin nəticələri 2016-ci ilin sentyabr ayında açıqlanacaq.

Əlaqə üçün: Tel: +99412 597-48-04

Fax: +99412 597-48-03

Mob: +99451 427-41-03

arki.2012@mail.ru

İnformasiya dəstəyi:

"AZERTAC", "Trend", "Day.az", "Ses", "Mədəniyyət", "Kaspi" qəzetləri

Avropa ölkələrində, xüsusilə Fransada və Almaniyada baş verən ardicil terror aksiyaları artıq qoca qıtənin siyasi analitiklərinin bir nömrəli mövzusuna çevrilib. Belə ki, baş verən terror hadisələri sadə avropalıların öz təhlükəsizliklərinə ümid etmədiklərinə aşkar şəkildə göstərir. Baxmayaraq ki, xüsusi xidmət orqanları, keşfiyyat və s. müvafiq qurumlar bir-biriləri ilə sıx temasda olur, qarşılıqlı məlumatlar sayəsində önleyici tədbirlər planları hazırlanırlar, onların heç biri tam dəqiqliklərə əsaslanır. Nəticədə, insanlar kütłəvi şəkildə qətlə yetirilir, terror qurbanlarına çevrilirlər. Təəssüf ki, qanlı aksiyalar baş verəndən sonra günahkar axtarışlarına çıxışır, halbuki günahkarın özü terror hadisəsinə törediklərini etiraf edirlər.

Üsəma bin Laden
oldürüldükdən sonra
təşkilatın tam məhv üçün
yenə də Yaxın Şərqi kartından
istifadə olunmağa başlandı

Qərb siyasi dairələrinin Yaxın Şərqi və ərəb ölkələrində yürüdüyü uğrusuz siyaseti neticəsində yaranan, eyni zamanda danılmaz faktlar və iddialar var ki, yaradılan siyasi önlənilə silahlı qrupların az sonra ciddi terror təşkilatlarına çevriləsi də, demek olar ki, bu xüsusundandır. Məsələn, bir zamanlar "Əl-Qaide"nin SSRİ-yə qarşı yaradılmasında ABŞ-in rolunun olması barədə çoxsaylı tutarlı faktlar mövcuddur. Amma bu terror təşkilatı SSRİ dağılıqlıdan sonra Qərbin qorxulu röyasına çevrildi. Başda ABŞ olmaqla, bir çox Avropa ölkələrində qanlı hadisələr töredən "Əl-Qaide"nin lideri Üsəma bin Laden oldürüldükdən sonra təşkilatın tam məhv üçün yenə də Yaxın Şərqi kartından istifadə olunmağa başlandı.

"IŞİD" "Ən Nüsə"nin məhv üçün yaradılmış terror təşkilatıdır

Bu gün Suriya və İraqda bir-birlərinə qarşı amansız düşmənə çevrilən iki beynəlxalq terror təşkilatı Ü "IŞİD" və "Ən Nüsə" də məhz bu sıradandır. Sərr deyil ki, "Ən Nüsə" terror təşkilatı özünü "Əl-Qaide"nin ən böyük qanadı elan edib. IŞİD isə məhz Ən Nüsənin məhv üçün yaradılmış bir silahlı terror təşkilatıdır. Bu gün hər iki təşkilat bir-birləri ilə İraq və Suriyada silahlı qarşidurmalar yaşasalar da, Avropada, ümumiyyətdə isə, Qərbdə regionları qorxu altında saxlamaqdan ötrü yarışa çıxıblar. Beləliklə, Qərb siyasi dairələrinin özləri tərefindən yaradılan terror təşkilatları sonda qoca qıtənin özünü də ciddi başağrısına çevrilmiş olur. Düzdür, ister Avropada, isterse də ABŞ-da bu kimi iddialar rədd edilsə də, artıq dünyaya səs salmış və bir çox ifşaedicili sənədləri ictimaiyətənəqədən WikiLeaks söyleyişləri və reallıqları, əsl gerçəklilikləri üzə çıxıblar. Hətta gizli keşfiyyat orqanlarının "IŞİD"-in lideri Əbu Bekr el-Bağdadi ilə temasları barədə de şok doğuran sənədlər, fotosəkillər dünya ictimaiyyətinin diqqətine çatdırılıb. Məhz indi "IŞİD"-i günahkar kimi ortaya qoymaq dünya ictimaiyyətini məxsərəye qoymaq kimi qiymətləndirilir. Çünkü bir çox terror aktını töredən "IŞİD" həmin əməlini etiraf etməklə yanaşı, qanlı aksiyaların davamlı olacaq barədə ultimatomlar da verib. Yəni burada heç bir çətin siyasi tənlik yoxdur...

Bu gün Suriyada Bəşər Əsəd hakimiyyətini devirmək istəyən qərblilər bunu belə izah etməyə çalışırlar ki...

"IŞİD"-in isə Avropanın mərkəzi ölkələrində qanlı aksiyalar töredəcəyi əvvəlcədən hər bir avropalı siyasi başbilenlərə bəlli idi. Hətta siyasetlə əlaqəsi olmayan istənilən şəxslə də bəlli idi ki, "IŞİD"-ə bu qədər geniş meydanın verilməsi, dünyadan ən güclü dövlətləri tərefindən silah və pulla təmin edilməsi, nəhayət ki, "çanağın öz başlarında çatlaşmasına" gətirib çıxaraçaq və çıxarmaqdadır! Bəli, Avropa və Qərb siyaseti özü-özünü terror girovuna çevirir, bunun isə bədəli çox ağır ödənilir.

Bu gün Suriyada Bəşər Əsəd hakimiyyətini devirmək istəyən qərblilər bunu belə izah etməyə çalışırlar ki, Suriya Ərəb Respublikasında mövcud hakimiyyət diktatura ilə yürüdülür, guya Bəşər Əsəd atası Hafiz Əsədin yolundan saparaq, tamamilə əks-siyasətlə xalqını əzir, məhv edir...

Amma bu, belədirmi? Əgər Suriyada baş verən hadisələrin ilk tarixlərinə nəzəralsaq, görərik ki, guya Bəşər Əsəd onun hakimiyyətini istəmeyən insanların dinc nümayişlərini silah gücünə yatırır, müxalifətyönlü qəsəbə və kəndləri bombardman edir və s. Əlbette ki, bütün bunlar, məhz Qərbin həmin zamanlarda dünya ictimaiyyətinə siyasi bildikleri "faktlar" idi. Həmin vaxtlar ne "IŞİD" var idi, ne də Ən Nüsə. Sonradan isə bəlli oldu ki, dinc nümayişləri gülləbaran edənlər, məhz Suriyaya sizdirilmiş terroru qrupları idi. Onlar bununla Əsəd hakimiyyətini dünyaya qanıçən rejim kimi tanıtmaq üçün əməlli-başlı telim keçmiş təxribat terror qrupları olublar.

Sonradan tarixlər boyu bir çox dini konfensiyanın, məzhəblərin birleşdiyi, sülh şəraitində yaşadığı, tarixi-ecəzkar bölgelərə mexsus və tolerant ölkə kimi tanınan Suri-

yada mövcud hadisələrin ardı yaşandı və bu gün bu ölkə, təəssüf ki, dağıntılar altında inleyir. Ulu tarixi abidələr minalanaraq partladılır, insanlar vəhşicəsinə öldürülür, qul bazarları fəaliyyət göstərir. Bütün bunlar isə daha bir sarsıcı zərbə vurur, özü də islam adına! Sülhpərvər islam dini vəhşiliyi təbliğ edən din kimi avropalıların beynlərinə yürüdürlər. Baş verən terror hadisələri isə bunu "təsdiq" edir...

Lakin Qərb öz siyasetinin qurbanına çevriləməmişdən önce min ölçüb, bir biçməliydi. Təəssüf ki, bu da baş vermədi. Bu gün terrorla mübarizə dünyadan bir nömrəli problemi kimi qalmaqdadır. Həmin istiqamətdə davamlı şəkildə terrora məruz qalmış ölkələr, xüsusi ciddi fəaliyyət göstərirlər. Avropa hələ ki, baş verən bir neçə terror hadisəsindən sonra ayılmaq istəyində olduğunu göstərir. Amma terrorla mübarizədə hər zaman aktivlik nümayiş etdirmiş ölkələrin de rəyini öyrənmək onlar üçün pis olmazdı.

Qarabağ məsələsində Qərb siyasetindəki ikili standartlar, bilavasitə terrora dəstək kimi görünür

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev dəfələrlə terrorla mübarizə ilə bağlı müzakirələrdəki çıxışı zamanı bildirib ki, ölkəmiz beynəlxalq terrorizmle mübarizədə fəal iştirak edir, Əfqanistan koalisiya qüvvələrinin işinə qoşulan ilk ölkələrdən biri olub. Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, qeyd edib ki, Azərbaycan özü terrordan əziyyət çəkən ölkələndər və bu terror Ermənistən Azərbay-

cana qarşı işgalçi siyasetinin tərkib hissəsidir. Ermənistən terror təşkilatı tərefindən Azərbaycanda töredilən terror aktları neticəsində iki mindən çox Azərbaycan vətəndaşı helak olub. Azərbaycan torpaqlarının işğali məsələsinə toxunan Prezident İlham Əliyev həmçinin, vurgulayıb ki, Ermənistən Azərbaycana qarşı təcavüzü neticəsində Azərbaycan ərazisinin 20 faizi zəbt olunub. Azərbaycana qarşı etnik təmizləmə siyaseti həyata keçirilib. İşğal neticəsində Azərbaycan humanitar fəlakətlə üzləşib, bir milyona yaxın soydaşımız öz doğma torpaqlarından didərgin düşüb. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 20 ildən çoxdur ki, Ermənistən silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edən dörd qətnamə qəbul etməsinə baxmayaraq, Ermənistən tərəfi indiyədək buna məhəq qoymur.

Çünki məglub olunan tərəf "xristian klubu"nın üzvü Ermənistən idi

Ancaq gəlin görək, Avropanın siyasi başbilenləri bu məsələdə necə davranışları? Xalqımız dəfələrlə şahidi olub ki, Ermənistən tərəfindən terrorcu və işgalçi ölkə kimi dünya xəritəsində yer almamasına reğmən, aparılan danışqlarda ikili standartlara yol verilib. O cümlədən, Azərbaycanın haqlı tələbləri quşlaqardına vurulub. Məgər bunun özü də yuxarıda qeyd edilən faktorlara bənzəmirmi?! Terrora dəstək deyilmə?!

Bu ilin aprelində, dörd gün ərzində ermənilərin təxribatçı əməllərinin qarşısı Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri tərefindən alınarkən, işğal altındakı torpqalarımızın 2000 ha ərazisi azad edilərkən, məhz həmin bu Qərb dərhal ortaya çıxıb, ordumuzun qələbə yürüşünün davamlı şəkil almaması üçün fəaliyyətə keçdi. Çünki məglub olunan tərəf "xristian klubu"nın üzvü Ermənistən idi. Yəqin ki, bu etrafda əlavə şərh verməyə də ehtiyac qalmır...

Ona görə də, belə məlum olur ki, nə qədər ki, avropalılar davamlı terrora məruz qalmayıb, onun daha ciddi, kütłəvi ağrı-acıclarını yaşamayıblar, başqalarının dərdində şərık çıxmışdan imtina edirlər. Ancaq bununla yanaşı, avropalı siyaset başbilenləri onu da unutmamalıdırular ki, bu gün Fransada və Almaniyada baş verən terror hadisələrinin əsas baishkarları da onların özləridirlər. Tökülen qanların, itirilən həyatların hər biri onların boyunlarında qalır. Çox təəssüf ki, Avropa və Qərb yanlış siyaseti ilə özü-özünü terrorun qurbanına çevirir.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Beynəlxalq hüquqda insan haqlarına qarşı təcavüzkarlıq və ərazi mübahisələri məsələləri

Xəsrin əvvələrində beynəlxalq hüquq təcavüzkarlığı qadağan etmirdi. Prof.Z.Nəbibəyli və İ.Cəlilbəyli yazırlar: "Dövlətlərarası müharibələri isə bütün mübahisələrin həlli vasitəsi kimi əsas yol hesab edirdilər. Müasir beynəlxalq hüquq zor işlətməyi, hədələməyi və bir dövlətin digərinə təcavüzkarlığını qadağan edir.

Bele qadağanın ilk mühüm sənədləri, onun principləri özünü rəsmi ifadəsinə Nürenberq və Tokio Beynəlxalq Hərbi Tribunallarının Nizamnaməsində, BMT Nizamnaməsinin 2-ci maddəsinin 4-cü bəndində öz əksini tapmışdır. Bizim əsrə böyük Avropa dövlətlərindən sayılan Turkiyə ilə Rusiya (keçmiş SSRİ) arasında 1920-21-ci və 1925-ci illərdə bağlanmış müqavilələri, yeni hückum etməmək principlərini təsdiq edən sənədləri misal kimi yada salmaq olar. Sonralar bu müqavilələr daha geniş çərçivədə inkişaf etdirildi və əlavə olaraq, hər iki dövlət də çoxterəfli müqavilələr imzaladılar. Onun ardınca Paris Müqaviləsi - müharibədən milli siyaset aleti kimi istifadəni qadağan edən 1928-ci il sənədi - çoxterəfli 8 müşahidənin böyük əhəmiyyəti qeydedilmişdir.

Lakin həmin dövrde beynəlxalq hüquqda təcavüzkarlığın qadağan edilməsini və ya hückum etməmək principini rəsmən təsdiq edən həmin sənədlər, habelə beynəlxalq münasibətlərdə zor işlətməmək principine əsaslandıran BMT Nizamnaməsinin 2-ci maddəsinin 4-cü bəndi təcavüzkarlıq məfhumuna konkret tərif vermir. Eyni zamanda, burada hückum edilən təref müəyyən edilmiş və təcavüzkarlıq məfhumunun əsas cəhətləri göstəriləndirdi. Təbii ki, bu da beynəlxalq münasibətlərde və beynəlxalq hüquqda çatışmazlıq idi. Bu məsələyə hüquqi baxımından düzgün tərif vermək, təcavüzkarlığı cilovlamaq və ümumiyyətdə, sühlu qorumaq vasitələrinin əsasıdır. Bu münasibətlər 1933-cü ilde ilk dəfə Londonda tərkisələr haqqındaki konfransda təcavüzkarlıq məfhumuna tərif verilməsi məsəlesi də irəli sürülmüşdür. Orada qeyd edildi ki, digər dövlətə qarşı bərincisi olaraq silahlı güvvədən istifade etmiş olan təref tecavüzkar heç bir qarşılıqlı hesab edilmelidir. Bu cür təcavüzkarlıq hərəkətlərini heç bir siyasi, hərbi-iqtisadi və ya başqa xarakterili mülahizələrle doğrultmaq olmaz. Maraqlı cəhət budur ki, bu təklifi bərincisi irəli sürən "qırmızı imperiya" olmuşdur. Ancaq öz daxilində bütün türkdilli xalqları öz doğma torpaqlarından hamiliqla Sibire sürgün edir, gülələyir, dustaqlanala doldururdu."

Onların fikrincə, "qırmızı imperiya"nın başqa bir cəhətini də yada salmaq pis olmaz. Əslində, bu imperiya beynəlxalq aləmdə bir çox xəsagələn təkliflərlə çıxış etse də, özü təcavüzkar olaraq qalır və indi də bu ambisiyasından el çəkməyi.

SSRİ 1953-cü ilde təcavüzkarlıq məfhumunun yeni tərifini və 1967-1969-cu illərdə isə onun tə-

millənmiş formasını yenidən BMT Baş Məclisinə təqdim edərək, bərincisi olaraq silahlı güvvədən istifadə edən dövləti təcavüzkar kimi tanımaq fikrində qalmışdır.

Bu gün BMT-nin müddəalarına görə hər hansı dövlətin bərincisi olaraq mühərbiə elan etməsi, nüvə silahi, bakterioloji və ya kimyəvi silah işlətmək, başqa dövlətin ərazi və əhalisini bombardman etmək və ya atəşə tutmaq, silahlı basqın etmək, ərazinə hərbi işğal və ilhaqçı, başqa dövlətin sahil və ilmanlarının mühasirəsi və ya Tehlükəsizlik Şurasının qərarı ilə təcavüzkarlıq kimi müəyyən edilən hər hansı digər hərəkətlər acıq silahlı təcavüzkarlıq əməllərindən. Hətta daxili çevriliş etmək və ya təcavüzkarlıq xeyrinə siyaset yeritmək üçün başqa dövlətin ərazisine silahlı terrorular, təxribatçılar göndərilməsi də dolayı təcavüzkarlıq məfhumuna aiddir. 1990-ci ilin yanварında Bakıya yerdilən rus qoşunlarının törətdiyi vəhşiliklər bunun bariz nümunəsidir. Yaxud 366-ci rus diviziyanın ermənilərlə birlikdə Xocalıda həyata keçirdikləri soyqırımı da bu qəbeldəndir. Həmin əməllər təcavüzkar dövlətin siyasi və maddi məsuliyyətinə səbəb olan beynəlxalq cinayət hesab olunur ki, bu cinayətləri töötəmkədə təqsirləndirilən şəxslər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmalıdır. Təessüf ki, erməni-Azərbaycan müharibəsində cinayətkar, əli azərbaycanlıların qanına batmış olan Ter-Petrosyan, R.Koçaryan, onun ardınca Sarkisyan prezident seçildilər və nə dönya ictimiyəti, nə də ki, BMT bu şəxsləri indi də cinayətkar kimi qəbul etmək fikrindən uzaqdırlar. Görünür ki, burada beynəlxalq hüquqdan önce islam faktoru kimi məsələnin müsbət həllinə maneçilik göstərir. Təbii ki, burada başqa amillər də az deyildir.

Müəlliflər daha sonra yazırlar: "1974-cü ilde BMT Baş Məclisinin 29-cu sessiyasındaki qətnamənin bərincisi məfhumunun tərifi belədir: "Bir dövlətin başqa dövlətin suverenliyinə, ərazi toxunulmazlığına və ya siyasi müstəqiliyyinə qarşı silahlı qüvvə işlətməsi və ya BMT-nin nizamnaməsi ilə bir araya sıyrılmayan, həmin tərifdə müəyyən edildiyi kimi, hər hansı başqa yolla qüvvə tətbiq edilməsi təcavüzkarlıq hesab olunur". "Kor-kor, gör-gör" xalq məsalində deyildiyi kimi dır. Bəs nə üçün erməni Azərbaycan müharibəsində bu beynəlxalq hüquqları məsələsi də irəli sürülmüşdür. Orada qeyd edildi ki, digər dövlətə qarşı bərincisi olaraq silahlı güvvədən istifade etmiş olan təref tecavüzkar heç bir qarşılıqlı hesab edilmelidir. Bu cür təcavüzkarlıq hərəkətlərini heç bir siyasi, hərbi-iqtisadi və ya başqa xarakterili mülahizələrle doğrultmaq olmaz. Maraqlı cəhət budur ki, bu təklifi bərincisi irəli sürən "qırmızı imperiya" olmuşdur. Ancaq öz daxilində bütün türkdilli xalqları öz doğma torpaqlarından hamiliqla Sibire sürgün edir, gülələyir, dustaqlanala doldururdu."

Qeyd edilmelidir ki, məsələ 1957-ci il Helsinki Müşavirəsində qəbul edilmiş yekun aktında da təsdiq olunmuşdur. Bu aktda göstərilir ki, "İştirakçı dövlətlər" öz qarşılıqlı münasibətlərində, habelə, ümumiyyətlə, beynəlxalq münasibətlərə nə her hansı bir dövlətin ərazi bütövlüyüne və siyasi istiqlaliyyətinə qarşı, nə də BMT-nin məqsədləri və bu Bəyannamə ilə araya sığma-

yan hər hansı başqa bir yolla zor işlətməcək və zor işlətməklə hədələməyəcəklər". Bu prinsipi pozmayı, yəni zor işlətməklə hədələməyi və ya zor işlətməyi heç bir mülahizə ilə əsaslandırmak olmaz.

Müvafiq sürətdə iştirakçı dövlətlər digər iştirakçı dövləti zor işlətməklə, hədələmək, ya ona qarşı, bilavasitə, yaxud dolayı ilə zor işləmek demək olan heç bir hərəkət etməyəcəkdir.

Bərabər dərəcədə onlar başqa bir iştirakçı dövləti öz suveren hüquqlarını tamamilə həyata keçirmək fikrindən daşınmağa məcbur etmək məqsədilə heç bir zorakılıq göstərməyəcəklər.

Bərabər dərəcədə onlar öz qarşılıqlı münasibətlərində zorakılıqdan və ya zorakılıqla hədələnmək dən öz mübahisələrini və ya aralarına mübahisə sala biləcək məsələləri həl etmək kimi istifadə etməyəcəklər.

Müəlliflər qeyd etdikləri kimi, göstərilən müddəalar da Azərbaycanın xeyrinədir. Sual olunur, bəs nə üçün erməni-Azərbaycan müharibəsi 22 ildir ki, davam edir? Azərbaycan hückum edən təref deyil, Azərbaycan təcavüzkar deyil, Azərbaycan heç bir zor işlətmək mövgəyində çıxış etmir. Onda erməniləri nəyə görə təcavüzkar adlandırmırlar? Deməli, məsələyə başqa mövqədən yanaşmağa ehtiyac var. Biz ilk önce fikirləşməliyik ki, ruslar və ermənilər nəyə görə BMT-nin qərarlarını bir növ saymırlar və çıxış yolu nədədir?

Buradan və təcavüz məfhumuna öncə verilmiş anlayışdan aşkar görünür ki, beynəlxalq münasibətlər sahəsində başqa dövlət və xalqlara qarşı zorakılığın, siyasi, iqtisadi və ideoloji təzyiqin bütün formaları qadağan edilməlidir.

Biz həm də bilməliyik ki, BMT Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə uyğun olaraq, hər bir dövləti təcavüzkarlıq qarşı müdafiə etmək hüquq vəardır. Həmin hüquqdan istifadə edən hər bir dövlət bu barədə təxirə salınmadan Təhlükəsizlik Şurasına müraciət etməlidir.

Bu məsələdə də fikirləşməyə və optimal qərar çıxarmağa Azərbaycanın böyük ehtiyacı var.

BMT Təhlükəsizlik Şurası, adətən özünün 41 və 42-ci maddələrinə müvafiq tədbirlər görə bilər ki, bu məsələni də Azərbaycan özü üçün erməni Azərbaycan müharibəsində bu beynəlxalq hüquqları

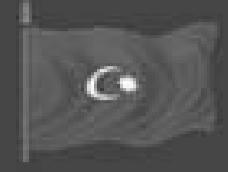
məsələsi də fikirləşməyə və optimal qərar çıxarmağa Azərbaycanın böyük ehtiyacı var.

BMT Təhlükəsizlik Şurası, adətən özünün 41 və 42-ci maddələrinə müvafiq tədbirlər görə bilər ki, bu məsələni də Azərbaycan özü üçün tam aydınlıq götərdikdən sonra addım atmalıdır.

Ərazi anlayışı beynəlxalq aləmde bu gün daha keskin olub, Yer kürəsində quru və sulardan, onların üzərindəki hava boşluqlarından,

habelə yerin altından, dənizin dibində ibarət olan bütün sahələrə deyilir.

Dövlətlərin beynəlxalq hüquqi münasibətlər və onları tənzim edən hüquq normaları müəyyən məkanda yaradılıb fəaliyyət göstərir. Belə beynəlxalq hüquqi normaların obyektləri də başlıca olaraq coğrafi mühütlə bağlıdır. Yer kürəsinin bütün sahələri ayrı-ayrı dövlətlərin ərazisinin tərkibinə daxil olmaqla onların qanunlarının tesiri altında olur (Antarktida, dünya okeanı, onun dibi, açıq dənizlər,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütəvə İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütəvə İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

kosmik fəzadan başqa).

Ərazi həm dövlət hüquqi, həm də beynəlxalq hüquq əsasında tənzim olunan predmetdir. Beynəlxalq münasibətlərde ərazi həm müxtəlif dövlətlərin hakimiyyət fəaliyyətinin hüdudu, həm də onların arasında xarici siyasetini və beynəlxalq hüquqi münasibətlərin obyektidir.

Beynəlxalq hüququn bir subjekti kimi nə əhalisiz, nə də ərazi-siz normal dövlət varlığı mümkün deyildir. Ele bu səbəbdən də ermənilər Azərbaycanın torpaqlarını tutduqca yerli əhalini yox edib, başqa-başqa dövlətlərdə yaşayan erməniləri oraya köçürür, yaxud yalandan həmin ünvanda qeydiyyata götürürler. O, səbəbdən də Ermenistanda əhalinin ümumi sahibi, yaşayışlardan çox olur, hətta bəyənən qarşılıqlı əraziyi təsdiq etməlidir.

Bəzə dövlətlər buna məhə qoymasalar da dövlətlərin ərazi bütövlüyü və toxunulmazlığı müsələ beynəlxalq hüququn ən mühüm və ümumi tanınmış prinsiplərindən bindir. Qanun BMT Nizamnaməsinin 2-ci maddəsinin 4-cü bəndində öz rəsmi ifadəsinə tapmışdır.

Hər hansı bir dövlətin tam və müstəqil həyata keçirildiyi yer kimi baxış səlahiyyətlər nəzəriyyəsidir. Z.Nəbibəyli və İ.Cəlilbəyli yazırlar: "Hazırkı beynəlxalq hüquqda bütün xalqların hüquq bərabərliyi və öz müqəddəratını təyin etmək hüququnu, əsasən, hər bir xalq ərazisində siyasi-iqtisadi və mədəni həyatını təşkil etmək, iqtisadi qaydaları təmin etmək və s. kimi funksiyaların müstəqil həyata keçirməlidir. Deməli, həmin ərazi-də sahibkar dövlətdən başqa heç kəs qanunlar vermek hüququna malik deyildir. Ərazi başçılığı dövlət suverenliyinin ayrılmaz hissəsidir. Ona görə də beynəlxalq hüquq nöqtəyi-nəzərində ərazi başçılığının pozulması, dövlət suverenliyinin pozulması demekdir.

Bəzə dövlətlər buna məhə qoymasalar da dövlətlərin ərazi bütövlüyü və toxunulmazlığı müsələ beynəlxalq hüququn ən mühüm və ümumi tanınmış prinsiplərindən bindir. Qanun BMT Nizamnaməsinin 2-ci maddəsinin 4-cü bəndində öz rəsmi ifadəsinə tapmışdır.

Hər hansı bir dövlətin tam və müstəqil suverenliyi altında olan bütün sahələr, o cümlədən quru və sular, yerin altı və müvafiq hava sahəsi dövlət ərazisinin tərkibinə daxildir.

**VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

İşdə taravaz, meyvə və buterbrod yemək məsləhətdir

Işenilən ofis işçisinin nahar fasili vaxtı olur. Adətən nahar fasiləsinə 30-60 dəqiqə vaxt verilir. Buna görə də yemək həm ələstü, həm də faydalı olmalıdır. AZERTAC "healthvesti.com" saytına istinadla xəbər verir ki, bütün məhsullar mütləq soyuducuda saxlanılmalıdır. Bu ona görə vacibdir ki, işə getirdiyiniz yemək gün ərzində xarab olmasın. Ofisdə boşqabdan yemək və qab-qacaq dəstindən istifadə etmek çox da rahat deyil. Yaxşısı budur ki, meyvə və tərəvəz doğraya biləcəyiniz xüsusi konteyner gətirərsiniz. Əgər siz buterbrod yeməyi planlaşdırırsınızsa, onu elə hazırlanmışınız ki, əlinizdə rahat tuta biləsiniz. Yüngül yemək üçün banan, alma, portaqal, kök, xiyar, bibər, giləmeyvə və s. əla gedər. İşə hazır kökələr də götürmək olar. Bu məhsullarda sağlamlığa və maddələr mübadiləsinə faydalı olan çoxlu mineral və vitaminlər var. Hazır kökələr tez doymaşa kömək edir və demək olar kalorisizdir. Bu cür məhsullardan istifadə etməklə artıq çəkinin nə demək olduğunu unuda bilərsiniz. İşə rolü (Yaponiya, yaxud Koreya mətbəxinin yeməyi) da götürə bilərsiniz. Onun üçün içliyi yunan qabağı və badımcان kürüsü, tərəvəz və ya göyərti əlavə edilmiş kəsmikdən hazırlamaq olar. İşə qoz-fındıq getirməyə çalışmayın. Onlar, sözsüz ki, dadlıdır, lakin kalorilidir. Mağazadan alınmış quru meyvə də məsləhət deyil, çünki onlara şire hopdururlar. Ən yaxşısı quru meyveni ev şəraitində hazırlamaqdır. İşdə su içməyi yaddan çıxarmayı. Əger gündə iki litr su içsəniz, sağlamlığınıza qoruya bilərsiniz. Yadda saxlayın ki, düzgün qidalanmaq lazımdır, çünki səhəhətiniz və iş qabiliyyətiniz bundan asılıdır.

Bədii ədəbiyyatın mütləkəsi insanı dəha duyğulu edir

Bədii ədəbiyyat insan şəxsiyyətinin ince cəhətlərini inkişaf etdirir. Bu cür kitablar empatiyaya, yəni mərhəmət hissini güclənməsinə təsir edir. AZERTAC "medvesti.com" saytına istinadla xəbər verir ki, Toronto Universitetinin bir qrup psixoloqu təxəyyül və fantaziyanın gücünü unutmamağı məsləhət görür. Uydurma hekayeler və təxəyyülün məhsulu olan müxtəlif süjetlər qurmaq bacarığı fərdi inkişaf üçün çox vacibdir. Araşdırımlar sübut edir ki, fantaziyanın işə salınması ilə insanın hippokampi aktivləşir. Axi beynin bu zonası yaddaş və öyrənməyə cavabdehdır. Qeyd edək ki, asudə vaxtin digər fəaliyyət növlərinin - fotolara, filmlərə baxmağın, süjetli oyunlar oynamağın da oxşar effekti var.

Nə qədər yediyini yaz, tez arıqla

Amerikada keçirilən bir araşdırmağa görə, "yemək gündelik" tutan qadınlar daha tez arıqlayır. Boğazının keçən hər loxmanı yazmaq kalori nəzarətində mühlüm rol oynayır. Bu formada pəhriz saxlayan insan pəhrizine daha sadıq olur. Araşdırma qrupundan olan Anne Mc Tiernan bildirib ki, insanlar gündəlik əvəzinə yediklərini noutbuka, telefona və ya ipad-a yazaraq yediklərini nəzarətdə saxlaya bilərlər. Məqalədə bildirilib ki, insanlar xüsusən də günorta yeməklərini restoranda yeməkdən qaçmalıdır. Gündə üç dəfə yemək həkimlərin əsas məsləhətidir. Hansısa yemək növbəsini adlamaya ən böyük zərbədir. Bir illik araştırma nəticəsində məlum olub ki, yediklərini yazanlar digər pəhrizə girənlərlə müqayisədə 3 kilo daha çox çeki verib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

Ses

Son sohifə

26 iyul

İdmançılarımız avqustun 1-də Rio-de-Janeyroya yola düşəcək

AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə gənclər və idman naziri Azad Rəhimov iyulun 25-də keçirdiyi mətbuat konfransında məlumat verib. Nazir deyib ki, komandamız 14 saatlıq uçuşdan sonra avqustun 2-də sehər saat 09:30-də Braziliyaya çatacaq. Bir gün sonra Olimpiya Kəndində Azərbaycan idmançılarının salamlanması və dövlət bayrağımızın qaldırılması mərasimi təşkil olunacaq. Komandanız geniş təkbili heyətləre daxildir. Ölkəmiz Olimpiya Oyunlarında 56 idmançı ilə təmsil olunacaq. "London-2012"də də komandamız geniş təkbili heyətlərə daxil idi. Həmin yarışda Azərbaycanı 53 idmançı təmsil etmişdi. Millimiz Olimpiya Kəndində Portuqaliya və Slovakiya yığmaları ilə eyni binada məskunlaşacaq. "Zika" virusuna qarşı lazımi tədbirlərin görüldüyüni diqqətə çatdırın nazir deyib: "Bütün bunları nəzərə alaraq, nümayəndə heyəti üçün xüsusi tibb çantaları hazırlanıb. Həmin çantalarla "Zika" virusuna qarşı xüsusi sprisler var. Çantada, digər lazımi tibbi ləvazimatlar da var". Son altı ay ərzində idmançılarımızın 12 gündən az olmayaq, 100 telim-məşq toplantılarında iştirak etdiyini diqqətə çatdırın Azad Rəhimov atletlərimizin həmin dövrə 94 respublika, 24 yerli beynəlxalq və 102 irimiqyaslı tədbirdə qüvvələrini sınadıqlarını deyib. Nazir həmin medallardan 170-nin Olimpiya idman növlerinə aid olduğunu vurgulayıb. Bildirilib ki, olimpiyaçılarımız ilə yanaşı, paralimpiyaçılarımız da dördülliñin zirvə yarışına ciddi hazırlanırlar. "Rio-2016" Yay Paralimpiya Oyunları sentyabrın 7-dən 18-dək davam edəcək. Paralimpiyaçılarından da uğurlu nəticələr gözləyirik. Mötəbər yarışa hazırlıqla bağlı paralimpiyaçılarımız üçün lazımi şərait yaradılıb. "Olimpiya Oyunlarına hazırlıq Konsepsiyası" haqqında məlumat verən Azad Rəhimov sənədin üç istiqaməti ehətə etdiyini diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, konsepsiyyada əsas, dəyər və zeif inkişaf etmiş idman növleri yer almışdır. Çox sevindirici haldır ki, əsas idman növlerində tam olaraq lisenziyalar qazanılıb. Həmçinin zeif inkişaf etmiş idman növlerinə aid etdiyimiz - triatlon, qılıncoynatma, atıcılıq və digər növlərdə də lisenziyalar qazanılıb. "Rio-2016"da Azərbaycan millisi idmanın 18 növü üzrə təmsil olunacaq. Onlardan dördü üzrə idmançılarımız ilk dəfə mübarizə aparacaqlar. Sonda "Rio-2016"da mübarizə aparacaq Azərbaycan idmançılarından bəhs edən film nümayiş olunub.

"Manchester Siti" Enes Ünalı "Twente" yə verdi

Manchester Siti" türk futbolçusu Enes Ünalı icarəyə verib. İngilis klubunun rəsmi saytının yaydığı xəbərə görə, türk hücumçu növbəti mövsümün sonuna kimi icarə əsasında "Twente"də çıxış edəcək. Qeyd edək ki. E. Ünal ötən mövsüm "Manchester Siti" ilə 5 illik müqavilə imzalayıb.

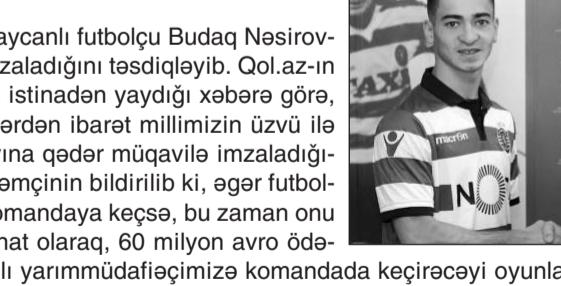

Rodriques 85 milyon avrodan niyə imtina etdi?

Real"ın futbolçusu Xames Rodriques 85 milyon avroluq təklifi redd edib. Qol.az-in "Marca"ya istinadən yayıldığı xəbərə görə, bu barədə kolumbiyalı yarımmüdafıəçinin özü məlumat verib: Bir klub mənim üçün "Real" a 85 milyon avroluq təklif göndərdi. Ancaq mən Madrid klubundan ayrılmama istəmədim. "Real"da qalacam. İlk on birlikdə olmaq üçün mübarizə aparacağam".

"Sportinq" futbolçumuza 60 milyon qiymət qoydu!

Sportinq" azərbaycanlı futbolçu Budaq Nəsimovla müqavilə imzaladığını təsdiqləyib. Qol.az-in klubun saytına istinadən yayıldığı xəbərə görə, Portuqaliya təmsilçisi gənclərdən ibarət millimizin üzvü ilə 5 illik - 2021-ci ilin iyuna ayına qədər müqavilə imzaladığını təsdiqləyib. Məlumatda həmçinin bildirilib ki, əger futbolçu vaxtından əvvəl başqa komandaya keçə, bu zaman onu alan klub "Sportinq"ə təzminat olaraq, 60 milyon avro ödənilməlidir. "Sportinq" 20 yaşlı yarımmüdafıəcimə komandada keçirəcəyi oyunlarda uğurlar arzulayıb.

